

7md

2013 m. spalio 11 d., penktadienis

Nr. 37 (1051) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ė | M u z i k a | T e a t r a s | K i n a s | F o t o g r a f i j a

2

Lukas Geniušas atlieka L. van Beethovną

4

„Sirenų“ festivaliui pasibaigus

5

Nauji filmai – „Amžinas sugrįžimas“

6

Šeštoji Berlyno meno mugė „abc 2013“

7

Paroda „Mylios valanda“ galerijoje „Vartai“

8

Filmai iš Meksikos žada atradimų

Iš dešinės: Nelė Savičenko (Arkadina), Rasa Samuolytė (Nina), Gelminė Glemžaitė (Nina Zarečnaja), Dainius Gavenonis (Dornas), Darius Meškauskas (Sorinas)

D. MATVEJEVO NUOTR.

Naujų formų antiforma

Antono Čechovo „Žuvėdra“ Oskaro Koršunovo teatre

Rasa Vasinauskaitė

Oskaras Koršunovas 15-ąjį savo teatro sezoną pradėjo Antono Čechovo „Žuvėdra“. Pats režisierius tokią pasirinkimą motyvuoja ankstesniais spektakliais (pvz., Shakespeare'o „Hamletas“ ir Gorkio „Dugne“) ir juose plėtomis temomis. OKT aikštelei virstant savotiška laboratorija, gražinančia prie vaidybos ir žiūrėjimo pradmenų, „Žuvėdra“ išties yra dėkinga medžiaga. Neatsitiktinai režisierius išsaugo beveik visą Čechovo tekstą, o naujas Sigito Parulskio vertimas, atvirkščiai nei tikėtasi, maksimaliai arti originalo. Nesutinku tik su iškraipyta Konstantino Treplevo pavarde – gerai, kad bent scenoje niekas į jį nesikreipia kaip į Trepliova.

Ir vis dėlto. Ar dar įmanoma išpešti iš Čechovo pjesės kažką tokio, kad pasimirštų atmintinai žinomas tekstas ir netrukdytų matytos ir nematytos įmantriausios interpretacijos? Juk „Žuvėdra“ beveik kaip „Hamletas“ – ne tik teoretikai nesiliauja jų lyginę, bet ir pjesės anksčiau ar vėliau atsiduria vieno režisieriaus rankose. Turint galvoje

pastarojo dešimtmečio ryškiausius spektaklius, kuriuose Treplevo „reikia naujų formų“ prilygsta Hamleto „būti ar nebūti“, juose nė kvapo neliko čechoviškos atmosferos, melancholijos ar jausmų pustonių. „Žuvėdra“ iš tikrųjų tinka pradėti ar vainikuoti teatro gyvenimą, tinka jaunųjų maištui ar vyresniųjų benefisams, tinka scenos menui diagnozuoti ir spręsti kartų problemą, ką jau kalbėti apie Čechovo taip mėgtas kūrybos, talento, meilės ir dvasinės bejėgystės temas, aprėpiančias žmonių tarpusavio santykius tiek šeimoje, tiek teatre. Todėl šiuolaikinių „Žuvėdros“ interpretacijų amplitudė labai plati, pavyzdžiui, nuo vengro Árpádo Schillingo, atsisakiusio bet kokio išorinio teatriškumo ir pavertusio Čechovą aktuali šiuolaikiniu autoriumi, iki lenkų scenos meistro Krystiano Lupos, kuris palieka Treplevą gyvą. Nepaisant kalbų apie režisūrinių priemonių statant Čechovo pjeses nusidėvėjimą, šio autoriaus tekstai iš scenos nedingsta. Prabėgus ketvertui metų nuo Rimo Tumino su jaunais aktoriais statytos „Žuvėdros“ ir Kristiano Smedso „Vyšnių

sodo“ projekto, šimet vėl turime tokią pat porą – Koršunovo „Žuvėdrai“ replikuoja Artūro Arcimos „Vyšnių sodas“ Kauno dramos teatre.

Pirmuosius Koršunovo „Žuvėdros“ vaidinimus lydėjo susizavėjimas. Pristatytą lietuviškoje „Sirenų“ programoje spektaklį išskyrė ir užsienio žiūrovai. Iš pirmo žvilgsnio paradoksalu, bet Koršunovo „Žuvėdra“ (kaip ir 2003 m. Schillingo spektaklis) sužavi ne formos įmantrumu ar informacijos gausa, o viskuo, ko jame nėra. Čia nėra „burtų ežero“, nors Treplevas savo spektakliui įjungia projektorių ir Nina skaito monologą raibuliuojančio vandens fone; nėra Treplevo teatriuko, nors susėdę prieš žiūrovus aktoriai nusiteikia atidžiai Treplevo spektaklio peržiūrai. Nėra dvaro ir pievos, nuobodžiaujančių inteligentų, besivaržančių dėl jaunystės ar meilės artistų ir artistų. Nėdudukėje ir dabar eksperimentine OKT erdve virtusioje salėje, kurioje telpa vos kelios dešimtys žiūrovų, ir jie, ir aktoriai atsiduria vienoje teatre, spektaklio, net gyve-

NUKELTA | 3 PSL.

Jaudinantis ištvermės eksperimentas

Lukas Geniušas atliko visus Ludwigo van Beethoveno koncertus fortepijonui

Aldona Eleonora Radvilaitė

Skoningai išleistame informatyviame leidinyje su Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro dalyvių nuotraukomis ir koncertinio sezono iki gruodžio 31 d. reklamomis puikuoja akies su ašara fotografija bei pavadinimas – „Jaudiname jau 25 metus“... Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro meno vadovas ir vyr. dirigentas Gintaras Rinkevičius su orkestru savo prisiekusiems klausytojams spalio 5–6 d. pateikė dar vieną jaudinančią dovaną: pakvietė atlikti visus L. van Beethoveno Koncertus fortepijonui jauną (g. 1990 m.), ambicingą, pasižymintį išskirtinėmis atlikėjo virtuozu savybėmis trečios kartos Geniušų muzikantų dinastijos atstovą, pianistų Petro Geniušo ir Ksenijos Knorre sūnų Luką Geniušą, jau turintį Lietuvoje jo skambinimu besizavinčią publiką. Gerbėjams žinomi reikšmingiausi Luko laimėjimai konkursuose: II vieta Škotijos tarptautiniame konkurse (2007), aukso medalis XV tarptautiniame Ginos Bachauer pianistų konkurse JAV (2010), sidabro medalis ir II premija viename svarbiausių – tarptautiniame Frédéricio Chopino pianistų konkurse Varšuvoje (2010).

Prieš reikšmingus savo koncertus Vilniuje pianistas muzikologei Ritai Nomicaitėi rašė: „Beethovenas mano gyvenime (nors ir ne tokia me dar ilgame) yra vienas iš centrinių personažų kompozitorių, visur palikęs gilius atspaudus. Visur, kas susiję su pianistiniais dalykais, muzikalumu, kūrybiniu mąstymu, savęs identifikacija mene. Neperdėdamas turiu pasakyti, kad Beethoveno asmenybė man yra vienas iš pedagoginių pavyzdžių, iš tų meistrų, kurie ne savo pamokomis, o gyvenimu padarė didžiulį poveikį. Jo fortepijoninius koncertus pradėjau skambinti nuo Ketvirtojo. Jis anksti tapo

vienu iš mano mėgstamiausių koncertų, repertuariniu, jau šešerius metus gyvenau kartu su juo. Paskui buvo „trumpi santykiai“ su Pirmuoju, bet jie praėjo ganėtina nepastebimai (ko dabar galiuosi). Na, ir galų gale atėjo momentas, kai gavau šitokį „transcendentinį“ pasiūlymą iš Italijos – pagroti visus Penkis. Žinoma, aš greitai suvokiau, jog tai ženklas, šansas, kurio negaliu praziopsoti. Atsakiau teigiamai ir tuomet prasidėjo karas! Su savimi, sa-

vo užimtumu, savo sąžine. Turėjau suspėti per pusę metų, šalia dar grodamas daug skirtingų programų, išmokyti ir įsigilinti į šitą šventą (bet kuriam pianistui) medžiagą. Ar pavyko, ar sugebėjau atitikti šios muzikos genialumą? Pamatysim... Nors jau vieną kartą Italijoje bandžiau. Tada rezultatas nebuvo toks, koku likčiau visiškai patenkintas.“

Pirmame koncerte, kaip ir galima buvo tikėtis, atlikti trys pirmieji L. van Beethoveno Koncertai for-

tepijonui su orkestru. Jau besiklausant Koncerto Nr. 1, C-dur, op. 15 (I d. *Allegro con brio*, II d. *Largo*, III d. *Rondo. Allegro scherzando*) sužavėjo stilingas, grakštus, prasmingas, nepriekaištingas Luko Geniušo šios muzikos traktavimas kartu su įkvėptai orkestrui vadovaujančiu Gintaru Rinkevičium. Tai buvo gavių ir rafinuotai kokybiškų idėjų perteikimas. Nors žinome šio jauno atlikėjo stipriąsias talento savybes – neįtikėtiną atmintį, aukštą profesionalumą, puikią pianistinę mokyklą, sugebėjimą be nereikalingo jaudulio patogiai jaustis scenoje, nespikuoti, t.y. susikaupti į muzikos prasmes, o ne į norą atkreipti dėmesį į savo išvaizdą, elgesį scenoje ar kokius nors išorinius efektus, vis tiek stebino jauno talento muzikos girdėjimas ir nepriekaištingas pateikimas. Buvo labai gražu ir harmoninga.

Panašiai nuskambėjo ir Koncertas Nr. 2, B-dur, op. 19 (I d. *Allegro con brio*, II d. *Adagio*, III d. *Rondo. Molto allegro*), kurio muzikoje taip pat dar juntama ryški Mozarto įtaka, todėl skambesiai liejosi šviesiai, kokybiškai, nuotaikingai. Tik sudėtingoje fortepijono kadencijoje (kompozitorius ją sukūrė vėliau nei patį Koncertą) išgirdome kulminacinę ryžtingos patetikos epizodą.

Kiek kitaip buvo atliktas Koncertas Nr. 3, c-moll, op. 37 (I d. *Allegro con brio*, II d. *Largo*, III d. *Rondo. Allegro*). Atlikėjai puikiai perteikė tiek minorinės tonacijos dramatinis atspalvis, tiek jau išsivysčiusio Beethoveno stiliaus ypatumus. Nuostabių emocijų įtampos pliūpsnių į muzikinį audinį įlejo jaudinanti, jautri dirigento G. Rinkevičiaus įtaiga.

Nors per visą koncertą galima buvo gėrėtis kokybišku tobulo muzikos atlikimu, ypač išsiskyrė antrųjų, lėtų dalių kūrybingas, tarsi paprastas, bet įkvėptai gražus traktavimas, taip pat solisto ir dirigento

atlikimo idėjų atitikimas bei tikslus garso balansas: nė viena pianisto natelė, akompanuojanti orkestrui (beje, meistriškai įprasminta), nenu-skendo bendroje skambesiu jūroje. Išsismarkavusios publikos prašymu Lukas bisui audringai paskambino Frédéricio Chopino Etiudą C-dur, op. 10, Nr. 1.

Spalio 6 d. pasiklausyti numylėtinio atliekamų Beethoveno Koncertų Nr. 4, G-dur, op. 58, ir Nr. 5, Es-dur, op. 73 („Imperatoriškojo“), rinkosi ir daug profesionalų, negalėjusių išvakarėse gėrėtis L. Geniušo pirmųjų trijų Beethoveno koncertų traktuotėmis. Deja, manyčiau, kad eksperimentas per du vakarus atlikti net penkis sudėtingus kūrinius ne visai pavyko. Jautėsi didžiulis atlikėjo dvasinis nuovargis. Puiki technika, racionalus mąstymas, sugebėjimas ypač gražiai tembriškai nuspalvinti tylius aukštame registre skambančius epizodus bei nepavedanti atmintis veikė, tačiau įtaigos, bent kiek daugiau emocionalumo neliko. Susidarė įspūdis, kad visą dėmesį atlikėjas nukreipė į muzikos teksto atlikimą, kovą su nuovargiu. Nemanau, kad pianistas sąmoningai suplanavo skambinti tik virtuoziška blizgančiai ir nepasiduoti pagundai įkvėpimu, emocijomis, filosofiniais apmąstymais nuspalvinti antrąsias Koncertų dalis ar tokiomis pastangomis apjungti visą muzikinę medžiagą.

Net ir pervargęs solistas, manyčiau, visai be reikalo bisui pagrojo Johannesio Brahmsio–Ferruccio Busoni Choralą vargonams, op. 122, – sudėlingo virtinę lėtai slenkančių harmonijų. Tačiau, tarsi norėdamas įrodyti, kad dar turi jėgų, Lukas su orkestru labai energingai ir kur kas greičiau nei prieš tai pakartojo tik ką skambėjusio „Imperatoriškojo“ koncerto Finalo fragmentą. Tai buvo tarsi pasiūtęs sprintas koncertų maratono pabaigai.

Net ir pervargęs solistas, manyčiau, visai be reikalo bisui pagrojo Johannesio Brahmsio–Ferruccio Busoni Choralą vargonams, op. 122, – sudėlingo virtinę lėtai slenkančių harmonijų. Tačiau, tarsi norėdamas įrodyti, kad dar turi jėgų, Lukas su orkestru labai energingai ir kur kas greičiau nei prieš tai pakartojo tik ką skambėjusio „Imperatoriškojo“ koncerto Finalo fragmentą. Tai buvo tarsi pasiūtęs sprintas koncertų maratono pabaigai.

Lukas Geniušas

J. SIRUSO NUOTR.

Anonsai

Tarptautinis aktualios muzikos festivalis „Gaida 2013“

Muzikinis teatras, pasaulinio garso perkusinių grupės, kerintys vokalo meistrai, elektronikos žvaigždės – tai tik maža spalio 18 d. 19 val. Vilniuje prasidėsiančio tarptautinio aktualios muzikos festivalio „Gaida“ dalis. Dvidešimt trečią kartą rengiamas didžiausias šiuolaikinės muzikos forumas Baltijos šalyse pristato įspūdingą šių metų programą, kurioje ne tik naujos temos, ambicingi projektai, bet ir smagūs netikėtumai – festivalyje bus kaip niekad daug muzikinio veiksmo.

„Gaidos“ atidarymo koncerte Vilniaus kongresų rūmuose pasirodys viena perspektyviausių jaunosios kartos pasaulio perkusinių grupių Beibei Wang. Ji atliks tėvynainio, žymaus kinų kompozitoriaus Tan Dunno, laimėjusio „Oskarą“ už filmo

„Sėlinantis tigras, tūnantis drakonas“ garso takelį, Koncertą popieriui ir orkestrui („Paper Concerto“). Šis kūrinys – tai dalis muzikinės triologijos, kurioje kūrėjas eksperimentuoja su organinėmis medžiagomis.

Pasirodymo metu popierius taps išradingu perkusiniu instrumentu. Jį plėšant, purtant, trinant, glamžant, glostant, juo pokšint ir per jį dainuojant bus išgaunami netikėti garsai. Kaip teigia kompozitorius, jis ilgą laiką plėtojo organinės muzikos idėją. Tokios, kuri skambėtų iš mus supančių daiktų: gamtos, vandens, popieriaus, keramikos.

„Išskirtinio kūrinio, kurį atliks Beibei Wang, reikia ir klausytis, ir jį žiūrėti. Tai tikras muzikos veiksmo teatras, savita istorija, kurią susirinkusiems papasakos, atrodytų, tokia paprasta ir neiškalbinga medžiaga kaip popierius“, – teigia festivalio „Gaida“ vadovas Remigijus Merkelys.

Tą patį vakarą Vilniaus kongresų rūmuose skambės ir kito žymaus

kompozitoriaus, vieno įtakingiausių muzikinio teatro kūrėjų Mauricio Kagelio „Trečiasis etiudas“ dideliame orkestrui. Būtent šio argentiniečių kilmės vokiečių kompozitoriaus kūryba bus plačiau pristatyta „Gaidoje“, mat šiemet minimos 5-osios jo mirties metinės.

Savo kūrinių pasaulines premjeras pristatys jaunesnės kartos lietuvių autoriai Tomas Kutavičius ir Žibuoklė Martinaitytė. T. Kutavičiaus kūrinį fortepijonui ir orkestrui „Dieviškas šėlas“ įkvėpė filosofo Platono dialogo „Faidras“ mintys ir idėjos. Ž. Martinaitytė kūrinį simfoniniam orkestrui „Horizontai“ naudos kelių lygiagrečių istorijų principą, kuris atspindi šiandienos fragmentuotą sąmonės būseną.

„Gaidos“ atidarymo koncerte Lietuvos valstybiniam simfoniniam orkestrui diriguos latvių batutos meistras Martinas Ozolinis, o fortepionu skambins šiuolaikinės muzikos atlikėjas Daumantas Kirilauskas.

Tą patį spalio 18 d. vakarą, 22 val.,

festivalio naktinį koncertą Šiuolaikinio meno centre surengs elektroninės muzikos virtuozas Carstenas Nicolai, daugeliui žinomas pseudonimu „Alva Noto“. Atlikėjas rengia pasirodymus tiek mažuose klubuose, tiek didžiausiose muzikos salėse. Jo kūryba jungia garsą, vaizdą ir ieško jų dermės. „Alva Noto“ – tikras XXI a. menų sintezės pionierius, kiekvienas jo garsas būna kruopščiai apgalvotas ir struktūruotas, išgaunantis savitus ženklų kodus, akustinius ir vizualius simbolius“, – pasakoja festivalio projektų koordinatorių Vytautas V. Jurgutis.

„Gaidos“ festivalyje „Alva Noto“ pristatys bene sėkmingiausią pastarųjų metų projektą „univrs (uniscope version)“. Tai vizualus muzikinis performansas, kurio metu plačiaekranėje projekcijoje bus demonstruojamas čia pat gyvai sukurtos įvairios vaizdinės struktūros. Atlikėjas jas transformuos į akustinius signalus, kuriuos apdorojęs ekspozuos realiuoju laiku. Vaizdai bus

Carsten Nicolai

D. WUSCHANSKI NUOTR.

projektuojami ant milžiniškos ŠMC Didžiosios salės sienos.

Spalio 19 d. 19 val. „Menų spaus-tuvėje“ vyks muzikos teatro spektaklis pagal Wolfgango Rihmo, Gérardo Pessono, Richardo Wagnerio, Hannso Eislerio, György'o Ligeti, „The Doors“ dainas ir melodijas, skirtas Wagnerio 200-osioms gimimo metinėms. Pastatymą pristato prancūzų muzikinio teatro kompanija T&M iš Paryžiaus.

Pasaulinio garso perkusinių kolektyvas iš Švedijos spalio 20 d. 19 val. ŠMC atliks specialią teatra-

NUKELTA | 3 PSL.

Naujų formų antiforma

ATKELTA IŠ 1 PSL.

D. MATVEJEVO NUOTR.

nimo erdvėje. Vos juntama sąlyginė riba, skirianti žiūrinciuosius nuo vaidinančiųjų, pastariesiems pakylant iš savo vietų ir įsitraukiant į vieną ar kitą epizodą, sukuria savotišką veidrodžio efektą – atrodo, kad žvelgiame ne į Čechovo veikėjus, o į save panašiose situacijose, kurios, išdidintos ir abstrahuotos, virsta ir dramomis, ir anekdotais. Galima net sakyti, kad būdamas itin atidus Čechovo tekstui (tiesa, kartais ausis užkliūva už šiuo laikmečiu nebereikškančių žodžių ar vietovardžių), režisierius išties suteikia jam šiuolaikinės pjesės pavidalą – atskratęs potekstų ir nutylėjimų, teksto ir situacijos įgyja dinamikos, o vietoj įsivaizduojamų vaidmenų kūrimo spektaklyje svarbesnis tampa ir aktorių žavesys, užkrečiamumas, ir jų sceninės egzistencijos tikrovėskumas. Šiuo požiūriu darosi įdomesnė ne tradiciška vaidmenų traktuotė ar vaizdinis epizodo sprendimas, o paradoksalumas, gimstantis iš aktoriaus ir vaidmens

tapatumo ar kontrasto, juolab energija, emocinis ar dramatinis krūvis, kuriuo aktorius užpildo tuščią vaidmens schemą.

Be abejo, statant kitą, kad ir šiuolaikinį autorių, tokia aktoriaus „laisvė“ suskambėtų kitaip, o Čechovo atveju suveikia ne tik čia pat, žiūrovų akivaizdoje, sproginejantys veikėjų jausmai, bet ir tai, kad tokie jie būdingi šiandienos žmogui. Kartais įtempti ir pratrūkstantys žiaurumu, kartais paviršutiniški ir neatsakingi, šie santykiai ir jausmai atrodo persmelkę ne tik „Žuvėdros“ veikėjų, bet ir aktorių, menininkų pasaulį, kuris priartintas ir išdidintas nebent savo romantiško žavesio. Čia visiems – ir menininkams, ir juos supantiems – tenka sumokėti savo kainą: paaukoti meilę ir svajones, atsisakyti šeimos laimės, žemintis, išduoti ir būti išduotam, netekti vilties ir atsidurti aklavietėje. Chrestomatines čechoviškos temos suskamba tarsi savaime, ne tik mums, žiūrovams, stebint scenos pasaulį,

bet ir patiems aktoriams žiūrint į savo veikėjų gyvenimo ir likimo kortas dėliojančius kolegas. Šiuo požiūriu „Žuvėdra“ išties nesensta – kol bus bent vienas menininkas, jis, kaip Nelės Savičenko Arkadina, Gelmėnės Glemžaitės Nina ar juolab Martyno Nedzinsko Kostia Treplevas, turės įveikti savo pakilimus ir nuopolių, skrydžius ir kryčius, ir arba juos atlaikys, arba ne. Dramatiškosios Koršunovo „Žuvėdros“ gijos susibėga į Treplevo paveikslą – Nedzinsko Kostia pernelg priklausomas ne tik nuo savo stiprios ir talentingos motinos, tokios pat stiprios, nes save užgrūdinusios Ninos, bet ir nuo abejonių, meilės ir palikimo trokštančios širdies, kad lemtingą akimirką nepaspaustų gaiduko. Beje, kaip tik meilės Koršunovo „Žuvėdroje“ stinga; yra susižavėjimo, aukojimosi, garbinimo, net persekiojimo, tik ne meilės. Iš jos gimė pirmą ir paskutinę Treplevo pjesę, įsivaizduota kaip baltos žuvėdros skrydis, deja, motinos nutraukta, o

Ninos suvaizdinta negrabiai ir rėksmingai. Netenka ilgai laukti ir pirmo Treplevo sūvio į popierinę – išgalvotą, įsivaizduotą ir įsimylėtą – žuvėdrą.

Spektaklio pradžioje Treplevas taria savo garsiąją frazę: „Reikia naujų formų, o jeigu jų nėra, tai nieko nereikia.“ Atrodo, kad Koršunovui šįkart svarbesnė antroji jos pusė. Žinoma, tai anaipol nereikia, kad spektaklis neturi aiškios ir motyvuotos formos. Priešingai. Lanksti ir lakoniška, šios „Žuvėdros“ antiforma tik išgrynina režisieriaus mintį. Jis stato spektaklį ne apie naujų ir senų formų, naujo ir seno teatro, vyresniųjų ir jaunesniųjų priešpriešą, nors šios temos nori nenori lennda į galvą. Jis stato apie kūrybą kaip vaikščiojimą peilio ašmenimis – tikėjimą ar viltį praradusiam žmogui šie ašmenys gali būti pražūtingi. Viena ryškiausių, stipriausių spektaklio scenų – be krislo teatrališkuo ir apsimetinėjimo Arkadinos „suvaizdintas“ Trigorino (Darius

Gumauskas) susigrąžinimas. Kaip jos grumtynės už paskutinį vilties šiaudą, maldaujant ir kabinantis į jį tarsi į gyvenimą, ir puikiai žinant, kad toks šiaudas reikalingas ir Trigorinui.

Antroje dalyje spektaklio intonacija keičiasi. Atsiranda stalas, sofa, veiksmas sulėtėja, tarsi įgyja nuobodžios kasdienybės ritmą. Režisierius teksto netrumpina. Galima net sakyti – skrupulingai jį tęsia, paversdamas paskutines pjesės scenas vienu visų veikėjų likimų epilogu. Savotišku išvirkštiniu Arkadinos ir Trigorino epizodo atspindžiu pasirodo paskutinis Kostios ir Ninos susitikimas – kankinamas ir bevaisis, matant, kokia neįveikiama tarp jų praraja ir kaip tirpsta Kostios tikėjimas. Po jo veriančio klyksmo, ašarų ir maldavimo už uždangos pasigirdus sprogimui, daktarui Dornui visai nebūtina pranešti apie Kostios savižudybę. Jis sako: „Sprogo eterio buteliukas.“

ATKELTA IŠ 2 PSL.

lizuotą mušamųjų muzikos kūrinių programą, kupiną pačių netikėčiausių skambesiu, ypatingo veiksmo ir stulbinančių atradimų. O spalio 21 d. 19 val. toje pačioje erdvėje tarptautinis puikių muzikantų iš Austrijos, Vokietijos, Italijos ir Šveicarijos ansamblis Lietuvos publikai pristatys išskirtinio šmaikštumo Mauricio Kagelio opusą „Dressur“ ir bene dažniausiai pasaulyje atliekamą Hanso Wernerio Henze's sceninį kūrinių „El Cimarrón“ bei intriguojančią Ritos Mačiliūnaitės kūrinių premjerą.

Vienas žymiausių Prancūzijos teatrų atveža sąmojo kupiną Kagelio muzikinio teatro spektaklį. Režisieriai – Josas Houbenas ir Françoise Rivalland, aktoriai ir atlikėjai – Fiamma Bennet, Lucas Genas, Bernice's Collinsas, Maxime Nourissat, Françoise Rivallan. Spektaklis vyks „Menų

spauštuvėje“ spalio 22 d. 19 val.

Į festivalį „Gaida“ iš Didžiosios Britanijos atvyksta vyrų vokalinis kolektyvas „The Hilliard Ensemble“. Jo programoje skambės ir viduramžių muzika, ir Arvo Pärto kūrinių, ir naujas Ryčio Mažulio opusas. Britų vyrų vokalinio ansamblio „The Hilliard Ensemble“ koncertas vyks spalio 24 d. 19 val. Šiuolaikinio meno centre.

Spalio 25 d. 19 val. balsus pakeis mušamųjų garsai. Pirmą kartą Lietuvoje svečiuosis vienas žymiausių Europos perkusininkų kolektyvų, kuris atveža ypatingą kūrinių – JAV kompozitoriaus Michaelo Gordono „Timber“.

Festivalį tradiciškai Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje užbaigs Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Spalio 26 d. 19 val. skambės pasaulinės lietuvių kompozitorių premjeros: Anatolijaus Šenderovo „Ya lali“ sefardų dainininkai ir dviem orkestrams bei naujas Loretos Narvilaitės kūrinyje sopranui,

aktoriui ir orkestrui. Kitas programos akcentas – žyminis JAV atlikėjo ir kūrėjo Ken Ueno koncertas balsui ir orkestrui. Koncerte dalyvaus Miriam Meghnagi (sefardų giesmių atlikėja, Libija, Izraelis, Italija), Ken Ueno (obertoninis dainavimas, JAV), Lauryna Bendžiūnaitė (sopranas), aktorius Darius Meškauskas. Diriguos Modestas Pitėnas.

Festivalio „Gaida“ *Post Scriptum* lapkričio 6 d. programoje – muzikinis teatro spektaklis pagal Marcelio Prousto „Prarasto laiko beieškant“, naudojant šiuolaikinių menininkų tekstus. Režisierius Oskaras Koršunovas, muziką kūrė lietuvių kompozitorių komanda „Coda Nova“. Libreto autorė – jaunosios kartos lietuvių rašytoja Gabija Grušaitė. Atlikėjai: Asmik Grigorian, Alina Orlova, Viktor Gerasimov, instrumentinis ansamblis, elektriniai.

RENGĖJŲ INF.

Į „Forum Cinemas“ grįžo didžioji opera

Spalio 5 d. „Forum Cinemas“ kino teatruose Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje prasidėjo tiesioginės 2013–2014 m. sezono spektaklių translacijos iš Niujorko Metropolitan operos.

Naujajame sezone, kuris tęsis iki kitų metų gegužės, bus parodyta 10 Wolfgango Amadeus Mozarto, Giuseppe Verdi, Giacomo Puccini, Gioacchino Rossini, Antonino Dvoržako, Piotro Čaikovskio ir kitų žymiausių kompozitorių sukurtų operų. Pagrindinius vaidmenis jose atliks ryškiausios pasaulio operos žvaigždės.

Sezoną atidarė nauja Piotro Čaikovskio opera „Eugenijus Oneginas“. Premjerai dirigavo Sankt Peterburgo Marijos operos ir baletto teatro vadovas bei Londono simfoninio orkestro dirigentas Valerijus Gergijevs. Pagrindinius vaidmenis atliko lenkų baritonas Mariuszas Kwicicenis ir Rusijos sopranas Ana Ntřebko.

Spalio 26 d. žiūrovai išvys šelmiską Dmitrijaus Šostakovičiaus „Nosį“, lapkričio 9-ąją – dramatišką Giacomo Puccini „Toską“, o šiuos metus gruodžio 14 d. užbaigs Giuseppe Verdi „Falstafas“. Kitais metais operos mėgėjų lauks Antonino Dvoržako „Undinė“ (vasario 8 d.), Aleksandro Borodino „Kunigaikštis Igoris“ (kovo 1 d.), Jules'o Massenet „Verteris“ (kovo 15 d.), Giacomo Puccini „Bohema“ (balandžio 5 d.), Wolfgango Amadeus Mozarto „Visos jos tokios“ (balandžio 26 d.), o sezoną gegužės 10 d. užbaigs Gioacchino Rossini „Pelenė“.

2013–2014 m. sezone operos mėgėjai galės mėgautis Renée Fleming, Piotro Beczalos, Jono Kaufmanno, Andrejaus Popovo, Patricios Racette, Ambrogio Maestri, Stephanie Blythe, Ildaro Abdrazakovo, Anitos Hartig, Susannos Phillips, Matthew Polenzano, Joyce DiDonato ir kitų pasaulinio ryškumo operos žvaigždžių balsais.

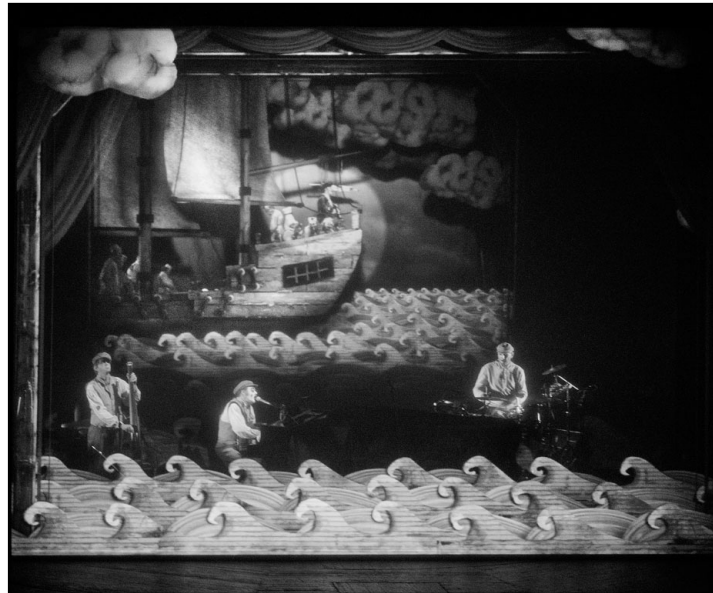
„FORUM CINEMAS“ INF.

Kelios klasikinės istorijos

Vilniaus tarptautiniam teatro festivaliui „Sirenos“ pasibaigus

Milda Brukštutė

Dešimtos sukakties proga „Sirenos“ sau ir savo žiūrovams padovanojo kalną iliustruotų žodžių, dažniausiai tik išsakomo arba nupiešiamo, tačiau intensyvaus veiksmo ir muzikos. Kartu, po praėjusių metų skandalo, lydėjusio Romeo Castellucci spektaklį „Apie Dievo sūnaus veido koncepciją“, leido sau pailsėti nuo bet kokio žiūrovų šokiravimo, apsiribojus vien tik gana saugaus teatro modeliais. Veikiausiai dar niekada šis festivalis nebuvo taip „pergrūstas žodžių“ kaip šiemet. Vis dėlto net jei svarbiausia, kaip kad gerokai ankstesniais laikais, tampa *kas*, o ne *kaip*, teksto pateikimas, jo akcentavimas gali būti labai skirtingas (kuo ir teko įsitikinti festivalyje).

Grupės „The Tiger Lillies“ spektaklis „Sakmė apie seną jūreivį“

Labiausiai žodžių gausa pasiteisino latvių „Legionieriuose“, režisuotuose Valterio Silio, nes spektaklio žanras – diskusija su kovos elementais – nuolatinio kalbėjimo, pateikiant publikai tam tikrus pavyzdžius, ir reikalauja. Diskusija atskleidžia, remiantis istorine medžiaga, legionierių ekstradicijos situaciją, spektaklio kūrėjų sprendimu – kvestionuojant aukos sindromą. Nenutrūkstamas tekstas lengvai įtraukia, kadangi, nors diskutuojama tarpusavyje, kalbama tiesiai žiūrovui, mažai to, su juo paprasčiausiai bendraujama – jis yra spektaklio metu atskleidžiamos istorijos dalis. Žiūrovų nuolat prašoma ką nors įsivaizduoti: kad raudonas skystis buteliuose – tai kraujas, kad tai postdraminis spektaklis, kad jie yra Švedijos parlamentas, kuris turi balsuoti bei priimti sprendimą ir t.t. Istorijos pasakojimo priemonės yra labai naivios, o ir pati istorijos interpretacija gana naivi. Visa tai suteikia daug komiško ir švelnios ironijos pačiai istorijai. Atlikėjai – suomių Carlos Almas ir latvis Kārlis Krūmiņis – žongliruoja istorinėmis aplinkybėmis, kaip vaikai kuria iš jų teatrą, nuolat keisdami vaidmenis, kol galiausiai ir žiūrovui belieka pasijusti vaiku, prisitaikant prie jų pasiūlytų taisyklių.

Spektaklis yra ne tiek istorijos in-

terpretacija, kiek pasakojimas, kaip daroma pati istorija, kad ir kokia ji būtų. Pasakojimas apie tai, kad viskas priklauso nuo žmonių, kuriems nesvarbu, kaip baigsis posėdis, svarbu tik, kad kuo greičiau, nes jie yra pavargę ir nori valgyti.

Pats žodis čia taip pat tampa žaidimu – pasakyti, kad padarytum, arba tik tam, kad būtų pasakyta, nes tokie jau tie faktai. Nors be žodžio, atrodytų, čia nieko daugiau nėra, ne visada jį būtina suprasti: kalbama įvairiomis kalbomis – angliškai, latviškai, švediškai, vokiškai. Kalbama ir lietuviškai, vien tik iš noro pabandyti, gal pavyks. Taigi patys žodžiai čia paverčiami veiksmu, scenine priemone, galima sakyti – viskuo. Veiksmas tęsiasi tol, kol kalbama, kartais net nesvarbu apie ką, svar-

„Peras Giuntas“

spektaklis-koncertas „Medėjos link“ pastatytas pagal Euripido tekstus. Graikų tragiko Medėja čia pavirto Sicilijos moteriške, o jos vyras Jasonas – tipišku kvailu nevykėliu. Nors dėl skonio daugybėje vietų norėtųsi pasiginčyti, po „Makbeto“ palengvėja pamačius bent kažkokią pasirinkto teksto interpretaciją. Pirmiausia, regis, norėta įžeminti klasiką, parodyti ją kaip masės kamuojančią kasdienybę. Euripido sakiniai įgavo buitiskumo, kurį nuolat skleidė vietinės liežuvautojos, Medėjos draugės (jas vaidina juodais moteriškais drabužiais perrengti vyrai). Jos čia lyg graikų choras, komentuojantis veiksmą. Kartu iš jų (taigi – iš žodžių) visą veiksmą ir žinome. Ko nepapasakojo jos, vėliau papasakos pati Medėja (Elena Borgogni), ir žodžiais, ir, stiprindama emocijas, isteriškame šokyje nepaisant milžiniško nėščiosios pilvo. Vienintelis tikras šio pastatymo dalykas – brolių Mancuso dainos, atliekamos jau kito, tikro (muzikinio) choro „Fratelli Mancuso“, per kurias nutyla nuolatinis plepėjimas ir bent jau būna gražu, jei pavyksta nematyti isteriškų šokių. Šie du vienas po kito parodyti spektakliai akivaizdžiai stokojo profesionalumo ir pasirodė kone įžeidimas festivalio (per dešimt metų pelniusio svarbiausio Lietuvoje tarptautinio teatro įvykio statusą) publikai, atėjusiai, kaip buvo skelbta, pasižiūrėti „klasiškai chuliganiškų sirenų“.

Festivalio užsienio programą įrėmino jūros ir kelionių aromatas. Pradėta buvo Oskaro Koršunovo „Peru Giuntu“, pastatytu Oslo nacionaliniame dramos teatre. Penkių veiksmų Henriko Ibseno pjesė buvo sutraukta į vieną ir vis dėlto... Žodžių lavinos ir čia nepavyko išvengti. Žiūrovus pasitiko nuostabi Vytauto Narbuto scenografija, leidžianti atsidurti jaukiame norvegiškų troljų pasaulyje. Ilgai būtų galima pasakoti apie tai, kaip „Menų spaustuvės“ Juodosios salės scena virto kamerine cirko arena, nemazinant (netgi priešingai) žiūrovų skaičiaus. Apie tai, kiek ten tilpo įvairiausių atskirų erdvių ir daiktelių... Tačiau viskas pasirodė esą gana statiška, todėl bendram supratimui užtektų užmesti akį į spektaklio fotografiją. Veiksmas dažniausiai sukosi aplink scenos centre esančią

valtį – tai lyg Pero Giunto minčių, atminties, sąžinės erdvė, kur pas jį nuolat užsuka per gyvenimą sutikti troliai ar žmonės.

Žodžių čia prireikia tam, kad būtų papasakotas veiksmas. Šiek tiek apmaudu, kad ištis gerie aktoriai nuolat priversti kalbėti ir nieko neveikti. Šiuo atveju tai nėra dėmesys patiems aktoriams, kaip galima apibūdinti šio režisieriaus spektaklius „Dugne“ ir „Žuvėdra“. Šįkart žodžiais nusakomi ne jausmai, o pati istorija. Kad ir kaip gerai jie vaidintų, spektaklio statiškumas sukelia nuobodulį. Monotonija neleidžia atsiskleisti visa jėga nei aktoriams, nei pačiai istorijai ir sukuria įspūdį, kad šalia scenografijos, choreografijos, vaidybos, dramaturgijos (Ibseno pjesei perdėlioti buvo pakviestas dramaturgas Hege Randi Tørressen) ir kitų preciziškai sutvarkytų spektaklio elementų vis dėlto pritrūko esminio sprendimo.

Gal ir galima būtų puikiu režisūriniu sprendimu laikyti Pero Giun-

„Makbetas“

D. MATVEJEVO NUOTRAUKOS

to (Øystein Røger) egzistencinio nerimo išraiškos sceną lupant svingūną, tačiau vargu, nes jau Ibseno tekste parašyta: *paima svogūną ir lupą nuo jo sluoksnį po sluoksnio*. O ir Solveiga (Kjersti Botn Sandal), nelaukta tampanti ne tik mylimąja, bet ir motina, ja tampa ir originaliame klasiko tekste. Tad visa, kas režisūriškai atrodo išraiškingiausia ir labiausiai padeda aktoriams atskleisti savo vaidmenis, pasirodė paties dramaturgo nuopelnas. Jo dėka sužinojome ir tai, kad žmonės mokomi būti patys savimi, o troliai mokomi būti patenkinti patys savimi. Taip buvome paruošti paskutiniam, troliškomis pamokomis besivadovaujančios grupės „The Tiger Lillies“ pasirodymui.

Grupės „The Tiger Lillies“ spektaklis „Sakmė apie seną jūreivį“, dedikuotas Graeme'o Gilmouro atminimui, tarytum nuplovė visus prieš tai buvusius spektaklius. Pagaliau galėjai atitrūkti nuo teksto ir pasinerti į muzikos ir vaizdų pasaulį. Išraiškingajai šios grupės įkūrėjo, pagrindinio vokalistu ir dainų autoriaus (Martyn Jacques) falcetą lydėjo fotografo Marko Holthuseno sukurti animaciniai vaizdai. Vėl, kaip ir latvių spektaklyje, žiūrovai buvo kviečiami pasijusti vaikais, kad grožėtusi išraiškingomis jūreivio klajonėmis ar skrendančiu (kol dar nenušautas) albatrosu. Visam šiam reginiui jokios analizės nereikia, jis arba patinka, arba ne, o tai jau tik skonio ir nuotaikos reikalas. Vis dėlto turbūt retas kuris norėtų ginčytis, kad buvo gražu, nors ir monotoniška (ar tik ne dėl troliško buvimo patenkintiems savimi?).

Svetimų susitikimai

Nauji filmai – „Amžinas sugrįžimas“

Živilė Pipinytė

Kirai Muratovai kitąmet sukaks aštuoniasdešimt, bet šių dienų kinę ji išlieka viena nuosekliųjų eksperimentatorių. Muratova griaua išankstinius įsivaizdavimus, koks turi būti „meniškas“, kitaip tariant, „arthauzinis“ kinas, ir siekia atskleisti jo prigimtį, tarsi sekdamas Jeano Epsteino žodžiais: „Nežinome viso to, ko nežinome apie kiną.“ Vis dažniau užsidėdama provokatorės ar klouno kaukę, režisierė nuosekliai tyrinėja žmogaus situaciją šiuolaikiniame pasaulyje, vyro ir moters santykius tarp vis sąlygiškesnių gėrio ir blogio sąvokų. Kūrybos pradžioje kūrėsi pustonių prisodrintas psichologines dramas („Trumpi susitikimai“, 1967, „Ilgos palydos“, 1971), po žmogiškumo degradaciją diagnozavusio „Asteninio sindromo“ (1989) ji atsiskakė tradicinės filmo struktūros, naracijos, personažų. Naujausias jos filmas „Amžinas sugrįžimas“ („Večnoje vozvrachenije“, Ukraina, 2012) – geriausias Muratovos metodo įrodymas. Ironiškas pavadinimas, neišvengiamai sukeliantis asociacijas su Friedrichu Nietzsche („Amžinas būties smėlio laikrodis bus vis apverčiamas be paliovos – ir tu drauge su juo, tu dulkių dulkele“), kartu „išduoda“ filmo esmę – tai filosofinis farsas.

„Amžino sugrįžimo“ personažai, be abejo, atpažįstami – tai gyvenimo gerokai aplamdyti žmonės, nevykėliai ir idealistai, nuobodos ir ne-

laimėliai, praradę viltį ir pasipūtėliai. Jie dažnai būna tiesiog priversti užsidėti kaukes. Vienos prilimpa, kitos ne. Kirai Muratovai tai įdomu, bet ne todėl, kad ji būtų prisiekusi mizantropė, kaip kad apie ją kalbama. Tiesiog, ji kitaip mato žmones.

Filmo išeities situacija – pati banaliausia. Komandiruotėn į svetimą miestą atvykęs vyras nusprendžia aplankyti buvusią kurso draugę ir paprašyti jos patarimo, kaip spręsti iškilusią problemą. Pilietis Sergejevas myli savo žmoną Liudmilą, bet myli ir meilužę Liudmilą. Abi Liusios nuostabios, tad kurią pasirinkti?

Tačiau Muratova nebūtų Muratova, jei tos situacijos nepaverstų spektakliu, farsu, absurdu. Vis kito aktorius suvaidintas Sergejevas ateina vis pas kitos aktorės vaidinamą kurso draugę. Situacija nesikeičia, bet keičiasi aktorių amžius, socialinis statusas, namai, į kuriuos ateina komandiruotasis, intonacijos, scenos ritmas, akcentai. Nesikeičia tik tekstas, kurį gana greit išmoksti atmintinai.

Filmo pabaigoje, tiksliau, spalvotoje (visas filmas – nespalvotas) jo užsklandoje, kuri man paliko nereikalingo svetimkūnio įspūdį, Muratova paaiškina, kad tai, ką pamatėme, buvo aktorių bandymai. Režisierius mirė, dabar jo prodiuseriai ieško pinigų filmui baigti, todėl rodo aktorių bandymus turtingiems žmonėms. Suprantu, kaip Muratovai svarbu pabūti tuo mirusiu režisieriumi, kuris tarsi nuolat sugrįžta. Ta-

čiau toks logiškas „paaiškinimas“ sugriaua savaip geležinę „Amžino sugrįžimo“ pasikartojimų logiką. Juk filmo esmė ir yra, kad jis – tik aktorių bandymai. Skirtingos aktorių poros kartoja tą patį tekstą, tą pačią situaciją, kol pasijunti lyg hipnozės seanse. Beveik dvi filmo valandos klausytis tų pačių žodžių – neapsakomas malonumas, nes Muratova kiekvienam nepriklausomai ir nenuobodžiai paaiškina, kas yra kinas, kaip jis priklauso nuo aktorių, nuo to, kas jie yra, kaip juda, kaip taria žodžius. Ji rodo, kaip scenos prasmė paklūsta aktorius intona-

cijai, jo žvilgsniui, gestui. Kaip keičiasi scenos ritmas, kai ją vaidina Renata Litvinova, ir scenos ištermė, kai ekrane pasirodo pagyvenusi pora – Ala Demidova ir Olegas Tabakovas, kaip keičiasi mūsų požiūris į personažą, kai jis įgyja Sergejeaus Makoveckio pavidalą. Jevgenijaus Golubenkos dekoracijos sukuria fantasmagorišką atmosferą ir, žinoma, taip pat parodo, ką duoda filmui ir aktoriui prigrįždinti ar simboliški, labirintiški ar pernelyg buitiski interjerai. Yra tik vienintelis nekintantis tų interjerų dėmuo – paveikslas „Vaiduoklis krėsle“. Gal

tai – miręs režisierius? O gal tas nežinomas režisierius, kuris režisuoja visų mūsų amžinus sugrįžimus?

Juk „Amžinas sugrįžimas“ – ne tik filmas apie kiną. Tokia užduotis būtų pernelyg paprasta Muratovai. Ji stebi žmonių elgesį taip, kaip kiti filosofai stebi praplaukiančius debesis, ir ieško jo dėsninųjų, prasmųjų. Muratova rodo, kad viskas kartojasi, kad susikalbėti neįmanoma, taip kaip neįmanoma ir išgirsti kito žmogaus. Jos išvados visai neguodžia. Bet po „Amžino sugrįžimo“ su tuo susitaisyti gal bus lengviau.

Kitokia kosminė kelionė

Alfonso Cuaronas apie „Gravitaciją“

Lietuvoje pradėtas rodyti šiemet Tarptautinį Venecijos kino festivalį atidaręs meksikiečių režisieriaus Alfonso Cuarono filmas „Gravitacija“ („Gravity“, JAV, D. Britanija, 2013). Filmų „Ir tavo mama taip pat“, „Harris Poteris ir Azkabano kalynas“, „Žmonių vaikai“ kūrėjas į kiną sugrįžo po septynerių metų pertraukos. Savaitraštis „Time“ naują jo filmą pavadino ateities kinu, Jamesas Cameronas prisipažino buvęs sukrėstas.

„Gravitacijos“ siužetas gana paprastas. Astronautė daktarė Stoun (Sandra Bullock) ir erdvėlaivio kapitonas Metas Kovalskis (George Clooney) išėjo į atvirą kosmosą remontuoti kosminio teleskopo. Bet paprasta procedūra baigėsi katastrofa, mat rusai nusprendė sunaikinti savo seną palydovą, jis suiro į daugybę mažų dalių, kurios skriedamos neregėtu greičiu sunaikino ir erdvėlaivį, ir netoliese įsikūrusią kosminę stotį. Likę gyvi astronautai turi oro, kurio užteks kvėpuoti pusantros valandos (tik trunka ir filmas). Ar jiems pavyks pasiekti kitą kos-

minę stotį, sužinos filmo žiūrovai. Pateikiame pokalbį su režisieriumi, išspausdinto žurnale „Ogioniok“, fragmentą.

„Gravitacija“ jau lyginama su Stanley Kubricko filmu „2001: kosminė odiseja“. Ar tai Jums svarbu?

Ką jūs, kokie ten lyginimai... Esu didžiulis Kubricko filmo gerbėjas ir bet koks lyginimas su juo man atrodo šventvagiškas. Kubricko filmas – ne tik vienas geriausių filmų apie kosmosą, bet ir vienas geriausių filmų apie kosmosą, bet ir vienas geriausių filmų apskritai. Beje, tai ne tik filmas, bet ir filosofinis esė. Šiuo požiūriu geresnio filmo gal niekad nebus!

Mūsų kelionė visai kitokia. Kurdamas „Gravitaciją“ sąmoningai nė karto neperžiūrėjau „Odisejos...“, nes bijojau, kad tiesiog sustingsiu iš baimės ir nieko nebeпадarysiu. Supraskite mane teisingai. Esu labai pamalonintas, kad mano filmas lyginamas su Kubricko, bet žinau savo vietą. Nors, žinoma, tokių meisturų kūriniai įkvepia.

O Andrejaus Tarkovskio „Soliaris“

Jūs neįkvėpė?

Žinoma, tai taip pat šedevras. Tik tai filmas ne apie kosmines technologijas ir ne apie astrofiziką. Tai – filosofinis manifestas.

Ar tiesa, kad svajojote tapti astronautu?

Visą vaikystę svajoju. Man buvo septyneri, kai žmogus žengė žingsnį Mėnulyje. Manau, kad tada 90 procentų vaikų svajojo tapti astronautais. Pamenu, sekiau „Apollo“ programą, rinkau laikraščius iškarpa ir iki šiol jas saugau kartu su astronautų nuotraukomis. Bet paskui svajonę apie kosmosą pakeitė svajonė sukurti filmą apie kosmosą.

Parašėte scenarijų kartu su sūniumi Jonasu. Regis, tai pirmas jūsų bendras darbas?

Filmo koncepciją pasiūlė Jonasas. Iš dalies ji jau buvo akivaizdi scenarijuje, kurį jis parašė Gaelio Garcios Bernalio prašymu ir prieš kelerius metus parašė manęs perskaityti. Tada iškart supratau, kad

filmo apie kosmosą, apie kurį svajoju nuo mažens, scenarijų rašyti reikia kartu su Jonasu. Sutapo tai, kas svarbiausia: filme turi derėti nuolatinė įtampa ir jausmai, bet neturi būti perdėtos retorikos. Tegu bus veiksmo filmas, bet žiūrovas pajunta malonumą. Bet visa tai turi tarnauti filmo prasmės atskleidimui.

Daugelyje interviu dėkojate Sandrai Bullock...

Taip, visi pagyrimai pirmiausia turi būti skirti jai. Tai ji kabojo aukštyne kojomis, juk šiaip ar taip tai nesvarumo būseną... O man reikėjo tik susitelkti į jos vaidybą. Nors tai nebuvo paprasta. Ji daug laiko praleis-

davo beveik visiškai uždarame bokse, apsuptame skystųjų kristalų ekranų ir visos kitos technikos, būtinos nesvarumo ir kosminės erdvės efektui sukurti. Jai prireikė kelių mėnesių iki filmavimo, kad susipažintų su visa ta technika ir fiziškai pasirengtų su ja dirbti. Bet ji niekad niekuo nesiskundė.

Jūsų herojai egzistuoja nesvarumo būsenos sąlygomis. Ar sunku buvo kurti tokį sudėtingą filmą?

Pasakysiu taip: esu laimingas, kad išgyvenau!

PARENGĖ KORA ROČKIENĖ

Ranka, ieškanti raktų

Šeštoji Berlyno meno mugė „abc 2013“

Viktorija Šiaulytė

Prieš apsilankydama šiemetinėje Berlyno meno mugėje „abc“ (*art berlin contemporary*) vis dar galvoju apie atmintin įstrigusią jos 2010 m. versiją (ne toks dažnas reiškinys Berlyne, kur nuolat esi šeriamas daugybe įvairiausio pobūdžio kultūrinių renginių). Tai buvo didelis kontrastas tuomet dar gyvavusiai kitai mugėi – „Art Forum Berlin“ (ši buvo sustabdyta nenumatytais laikais dėl finansinių ir kitų organizacinių sunkumų). Jokio „turgaus“ formato, jokių įprastinių mugių stendų, kur atskiros galerijos kaip išmano bando pristatyti savo proteguojamus menininkus. Čia kiekviena galerija (beje, tik kviesta mugės organizatorių), jei gerai pamenu, buvo gavusi tarsi po „dėžę“, kurioje galėjo pristatyti vieno pasirinkto menininko darbą. Kartu su unifikuotai paruošta komunikacija – aprašymais ir kita medžiaga – tai sudarė labai vientisą įspūdį ir leido mėgautis bei įdėmiai susitelkti į pačius kūrinius, kas retai nutinka net didelėse, tiesiogiai į komercinius sandorius neorientuotose parodose.

Todėl tikėjau si ir šįsyk ko nors panašaus – ramiai pasivaikščioti bei atrasti naujų įdomių darbų, susitelkti būtent į tai, o ne į visa apimančią naratyvą. Tačiau tik įėjusi sutrikau – pamačiau visišką priešingybę. Erdvės išplanavimas buvo „atviras“, meno kūriniai eksponuojami ant įvairių tipų konstrukcijų, atrodančių kaip laikinos, – pastolių, stendų ir pan., be labai aiškių skirties linijų tarp atskirų galerijų, meno kūrinių ar instaliacijų.

Per atidarymą labai skubėjau į vieno mylimiausių menininkų, Christopho Schlingensieflo „performansą“, nurodytą programoje. At radus vietą, kur tai turėtų vykti, pamačiau keistą Anri Salos, Andy Hope's ir Aino Laberenz pristatomą struktūrą, kurią, ko gero, galima priskirti stilistinei tradicijai, įkvėptai „pasidaryk pats“ estetikos (jai galima priskirti ir grupės „Gelitin“ ar Thomo Hirschhorno kūrybą). „Gyvoje“ projekcijoje vyko tiesioginė transliacija iš Burkina Faso (Vakarų Afrika), kur, po autoriaus mirties, bendradarbių bei žmonos toliau tęsiamas paskutinis Schlingensieflo projektas „Operndorf Afrika“ – įkurtas eksperimentinis kultūros centras šalies sostinėje Uagadugu. Tačiau šiuo performansu, regis, buvo pasiūlyta tik maža idėjos dalelė – simbolinis tiltas tarp dviejų vietų. Mačiusi tiek daug šio menininko darbų dokumentacijose, labai norėjau pamatyti ir bent ką nors tiesiogiai, tačiau teko pasitenkinti pačiomis specialiai išleistą laikraštį „namų darbams“.

Painioje navigacijoje norint atrasti ką nors naują, ir kitur prirėkė „namų darbų“. O ir tik perskaičiusi šiek tiek daugiau apie patį renginį sužinojau, kad labai laikinai atrodanti parodos architektūra – „Stu-

dio Manuel Raeder“ darbas, jo autorių anksčiau žinojau kaip vieną „pačiausių“ Berlyno grafinių dizainerių. Ikonines Alvaro Aalto taburetės surinko „Artek“ fondas, originalai surasti blusų turgoose, mokyklose, garažuose ir t.t. – jos irgi pristatytos specialiai šiam renginiui. Ir galiausiai – melodingas skambutis, pranešęs apie netrukus vyksiantį programos renginį, – menininkės Pae White kūrinys. Na ir dar specialiai kviešti restoranai, kavos tiekėjai ir t.t. – net smulkaus organizacinės detalės turi pretenzijų į autorinį įnašą.

Šį gal kiek neįprastą eklektiškumą galima geriau suprasti išsiaiškinius kontekstą: dabartinė „abc“ direktorė Maike Cruse interviu vokiečių dienraščiui teigia, jog jie sąmoningai vis dar nesivadina „mugė“, nors lyg ir liko beveik vieninteliu „pirmos klasės“ renginiu Berlyne, atliekančiu šiuolaikinio meno mugės funkciją. Ji pabrėžia, kad naujo, eksperimentinio formato centre, kitaip nei daugumos didelių meno mugių, yra pačių menininkų praktikos ir pozicijos. Mugė siekia tapti platforma, kur galerijos kviečiamos pristatyti savo produkcijos pajėgumą – t.y. parodyti, kokių praktikų bei meninių pozicijų vystymą jos remia bei palaiko. Todėl kaip ir visada dalyvauja tik kviestinės galerijos (apie pusę jų – esančios Berlyne, o iš viso net apie 130) ir pristato tik vieną pasirinktą menininką. Dėl tokios struktūros mugė skelbiasi esanti atviresnė ne visada panašiuose renginiuose prieinamoms meninėms formoms: performansams, kitaip laiko apribotiems kūriniams ir panašiai.

Toks formatas galbūt iš dalies apsaugo nuo vadinamųjų „saldainių akimis“ – kūrinių, kurie greitai atkreipia dėmesį ir taip pat greitai būna suvartojami, kurių dažniausiai apstu ir prestižinėse mugėse. Šiek tiek grubių gestų buvo ir čia – Tomaso Saraceno skulptūra „Solar Bell“, sukurta naudojantis naujaisiomis technologijomis, – tikraja to žodžio prasme lengvesnė už orą, aplink atspindinti bei lengvai vėjyje

Ekspozicijos fragmentas

pleventi piramidė, Justino Bieberio atvaizdais išklota Marko Floodo instaliacija, Johanneso Alberso sudaužytas žaidimų automatas, Olaf Metzelo sumaitota tribūna. Bet, pagalvoju, tai gal net pačių galerijų berlynietiškai paaugliškas noras būti „blogais berniukais“. Tai pačiai kategorijai galima priskirti galbūt ir jau klasiką Hermaną Nitschą, kurio gyvo performanso pažūrėti prosusirinkusią minią neprasispraudžiau (sekti veiksmo pradžią šiek tiek padėjo šalia stovinio vyriško aukštai iškelta grafinė planšetė) – bet scenografija, regis, leido tikėtis įprastinio Nitscho braižo: grupė samdytų dalyvių vykdo abstraktų ritualą, kurio metu į vieną raudoną masę sumaišomas kraujas, mėsa ir vaisiai, apie tai likusį mugės laiką bylojo išskabintos drobės. Tokie neva provokuojantys gestai lyg ir nieko nebestebina, tačiau ir nebeerzina. Neteko susidurti ir su klasikinė institucine kritika, pjaunanti šaką, ant kurios pati sėdi. Uji Handoko (kitas slapyvardis Hahan) skulptūrų serija „Trejybės“ neva kritikuoja šiuolaikinio meno industriją – kari katūriškai, netgi šiek tiek psichodeliška įvaizdina meno knygomis, pinigais ar teptukais springstančius menininką, kolekcionierius bei kuratorių. Bet kad ir labai ryškūs jo darbai, neatrodo, kad iš esmės siektų sudrebinti *status quo*.

Dažniausiai panašiuose renginiuose didžiausią emocinį ryšį atrandu su intravertiškais kūriniams – smulkiais piešiniais ar dar kokiomis nors kruopščiomis, rankdarbiškomis struktūromis, bet jų čia irgi buvo ne per daugiausia. Ši mugė pabrėžtinai orientuojasi į profesionalumą – didžioji dalis eksponuotų darbų tokie ir buvo: Ninos Cancell instaliacija, vienas iš tų darbų, kurtų specialiai mugėi – minimalistinė subtiliai tarpusavyje sąveikaujančių objektų grupė. Jersy Seymouro „New Dirty Enterprises Pizza Delivery Franchise“ (projekto „New Dirty Enterprises“ dalis) imituoja „start-up“ (naujai įkurto verslo postūmio) praktiką. Čia norintys investuoti

Laura Lima, performanso fragmentas

gauna vieną metrą vamzdžio, o pinigai toliau naudojami šiam ne iki galo aiškiam verslui. Projekto objektas – picos dėžė – suteikia informacijos, kaip atidaryti nuosavą picų verslą. Anot menininko, jis siūlo picą naudoti kaip naują valiutą. Abstrahuotos Heide Nord diagramos ir skalės, krizės metu tikriausiai visiems jau tapusios atpažįstamos, matuojančios ekonominę pakilimą, kritimą ar dar kokius kitus rodiklius, pajungtos grynai estetiniam gėrėjimuisi, vėl tampa „spekuliacijų objektu“. Sharon Hayes skelbimų kolekcija, inspiuruota JAV priekinėse pievelėse populiarų skelbimų, varijuojančių nuo šiaip įprastinės informacijos ir agitacijos („parduoda pats savininkas“, „balsuokite už merą X“ ir pan.) iki gan asmeniškų pykčio išraiškų („Čia stovėjo Kalėdų Senis, bet kažkoks narkomanas jį pasiėmė“). Santiago Sierra – „Didžiausias pasaulio grafitas“ – SOS ženklas, išraižytas Vakarų Sacharoje, Smaros pabėgėlių stovykloje, ir nufotografuotas iš palydovo.

Tačiau labiausiai toliau domėtis patraukė darbai, kurių pirmąją atidarymo dieną net nepastebėjau. Tai Lauros Limos humoristiškas gestas – raktelių vis siekianti ranka, kam nors iš lankytojų neapsikentus ir juos pastūmus, staiga nustojanti jų ieškoti, – nurodo į jautrų performatyvų braižą ir kituose menininkės darbuose. Šveicarų menininko Erico Hattano darbe kukli tekstilinė skulptūra, imituojanti kambario erdvę, sukuria neįprastas ir poetiškas kasdienių daiktų konsteliacijas, kur *ready-made* objektai vis laviruoją tarp pradinės utilitarios ir naujai jiems suteiktos estetiškos funkcijos.

Tai gi lūkestį ką nors atrasti, nors

V. ŠIAULYTĖS NUOTRAUKOS

su papildomo darbo indėliu, mugė lyg ir išpildė. Tačiau neteko tiesiogiai patirti ryškių menininkų „pozicijų“, kaip kad mėgsta savo spaudos pranešimuose kartoti organizatoriai. Lieka atviras klausimas, kiek tuomet mugė atlieka užsibrėžtą funkciją būti platforma naujai meninei produkcijai ir kiek galima tikėtis tikrai novatoriškų darbų, kurių galbūt nepamatytume kitokiame kontekste. Vis dėlto rengėjams galima nusilenkti už dirgavimą gan gerai ir tolygiai grojančiam orkestrui, kur niekas nesistengia vienas kito užgožti.

Tą pačią savaitę atsidarius bet kokios žymesnės Berlyno meno institucijos puslapi, buvo galima išvysti reklaminės kampanijos pranešimus, siekiančius priversti Berlyno miesto valdžią skirti daugiau lėšų nepriklausomos meno scenos finansavimui, naudojantis planuojamu įvesti „miesto mokesčiu“ (papildomai apmokestinus iš turizmo plaukiančias lėšas). Suprantama, kad dabar mieste egzistuojanti nepriklausoma bei nekomercinė meno infrastruktūra, kuri teigia esanti ta tikroji „produkcijos platforma“, be kita ko, ir kurianti Berlyno, kaip bohemiško, nepriklausomo menų miesto atmosferą, po tiek metų veiklos ir atgarsių akademinuose straispniuose, įnirtingose vietinėse diskusijose (kur kritikuotas Berlyno įvaizdžio kūrimas kaip „poor but sexy“) siekia savo dalies. Pripažinus nepriklausomą sceną greičiausiai tekėtų aukščiau įvertinti meno profesionalus ir tada menininkams būtų prieinama kur kas daugiau valstybinių stipendijų ir pan. Tokį siekį būtų galima atremti Marko Floodo viename interviu pasakytu pareiškimu, jog nekomercinės struktūros yra meno lauko blogis, instrumentali-zuojančios meną ir ypač jaunus menininkus bei mažiausiai ką bendrą turinčios su „kūrybiškumu“. Tačiau nežinia, ar ir „abc“ formatas užtikrina kūrybiškumą. Lygiai taip pat sunku pasakyti, ar tai gali užtikrinti ir kokia nors kita institucija ar menininkų valdoma galerija, kad ir gaunanti pagrindinius impulsus iš pačių menininkų idėjų ar praktikų. Netgi nebeskiriant įvairių struktūrų į „komercines“ ar „nekomercines“ – abiem atvejais reikia užuodi dar vieną papildomą klausimą, kurį kadaise teko gerai įsiminti iš vieno seminario – ne tik „ką ši praktika rodo“, bet ir „o ką ši praktika iš tiesų „nuveikia“?

Berlyno meno mugė „abc“ veikė rugsėjo 17–22 d.

www.artberlincontemporary.com

Apie spausdintas ir pirštais rodomas kabutes

Paroda „Mylios valanda“ galerijoje „Vartai“

Eglė Mikalajūnė

Šių metų pradžioje aplankius kelias naujai atsidariusias parodas kilo mintis, kad Vilniuje daugėja „gražių“, profesionaliai instaliuotų parodų. Mintį įkvėpė tuo metu rodytos Dainiaus Liškevičiaus „Trylikto taško projekcijos“ VDA galerijoje „Artifex“, Lino Jusonio bei Nerijaus Ermino paroda galerijoje „Vartai“ bei prieš trejus metus vykusį Kristinos Inčiūraitės paroda „Išlikimas“ Šiuolaikinio meno centre. Mano minimas grožis tik reliatyviai turėjo ką bendra su parodų kokybe – kitaip tariant, jis prie jos prisidėjo, bet jos nenulėmė (tuo visiškai nenoriu pasakyti, kad „gražios“ parodos būtinai turi būti nevykusios kitais aspektais). Gražiosios lietuvių parodos man priminė olandų rengiamas ekspozicijas – jų turinys įvairuoja, bet dizainas beveik visuomet yra puikus.

Kalbant apie „Vartų“ kontekstą, mintyse netgi susikūriau ne itin rimtai skambančią teoriją: esą požymis, leidžiantis nustatyti šioje galerijoje rengiamų parodų gražumą, yra kūrinio santykis su dekoratyviomis lubomis. Kitaip tariant – jei atkreipi dėmesį į lubas ir gali grožėtis jų derme su rodomais objektais, vadinaš, paroda išties graži. Tokia dermė tikrai pamenu egzistuojant jau minėtoje Lino Jusonio ir Nerijaus Ermino parodoje bei 2011 m. Tomo Martišauskio parodoje. Manau, jų buvo ir daugiau, bet kitų aš nemėčiau arba neatsimenu.

Kita parodų savybė, paskutiniu metu patraukusi mano dėmesį, buvo gebėjimas sukelti žiūrovo atidumą, pastabumą ir įtarumą. Tai reiškia, kad būdamas parodoje pradėdi atidžiau žvalgytis, daugiau pastebėti ir dėl to įtarti kai kurias interjero, per langą matomo vaizdo detales ar atskleidančius garsus esant parodos dalimi. Pavyzdžiui, pavasarį „Vartuose“ veikusioje Patricijos Jurkšaitytės parodoje, kurią lydėjo kelis kartus per savaitę fortepijonu atliekamas Ugniaus Gelgudos ir Neringos Černiauskaitės kūrinys „Wolf-gang, is that you?“, įtartini tapo iš antro aukšto sklindantys fortepijono garsai, pasikartojantys visiškai neaiškios kilmės girgždesiai siaur-rytinėje salėje ir netgi pro langą matoma Šv. Kotrynos bažnyčia, kuri tam tikrame lygmenyje atliepė Patricijos Jurkšaitytės mažųjų olandų tematiką. Ir nors buvau devyniasdešimčia procentų tikra, kad įtariamieji garsai ir objektai menininkų akyse nėra jų projektų dalis, man atrodė, kad savoje sąmonėje jais praturtinti paroda yra verta. Kaip supratau iš Claire Bishop straipsnio („Now You See It“, *Artforum*, 2013 rugsėjis), kita šiemetinė lietuvių rengta paroda, kurioje galėjo kilti panašių

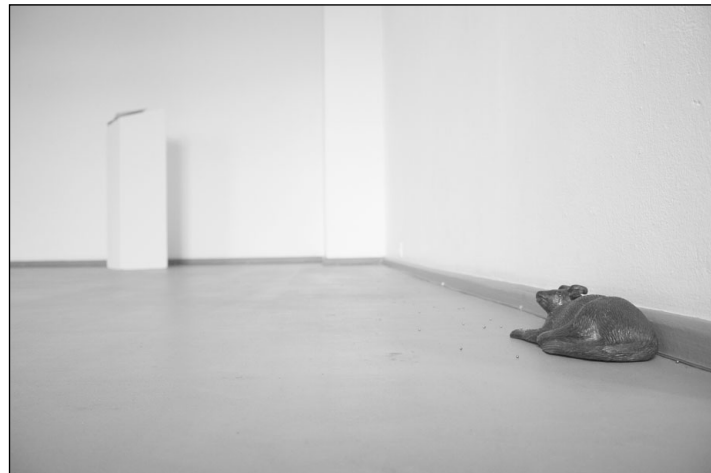
Julius Balčikonis, „Juozo Balčikonio kilimas „Miškas“. 1975 m.

abejonių dėl objektų ar vyksmų priskyrimo meno kūriniais, buvo „oO“ Lietuvos ir Kipro paviljone Venecijos bienalėje.

Paroda „Mylios valanda“, kuriai skirtas šis straipsnis, mano sąmonėje nepasižymėjo nei pirmąją (ypatingo grožio), nei antrąją (atidumo skatinimo) savybę, bet įkrito į trečiąją – „juokingą“ (teigiama prasme!) parodų kategoriją. Ieškant kitų pavyzdžių, tokios buvo Martos Vosyliūtės paroda „Sektą“ Vilniaus geležinkelio stotyje (2010) arba Gintaro Znamierovskio ir Donato Srogiro paroda „Postmodernizmo aukoms atminti“ Jono Meko vizualiųjų menų centre (2011). Taip jau atsiti-

ko, kad būtent apie šias, o ne apie anksčiau minėtas gražias ar atidumą skatinančias parodas man yra tekę rašyti, ir tenka rašyti dar kartą.

Parodą pristatančiame tekste ir ypač rugsėjo 26 d. vykusioje ekskursijoje humoras ir žaismingumas buvo paminėti labiau epizodiškai, daugiau dėmesio skiriant kūrinuose naudojamam permąstymo / apvertimo principui ir kūrinis jungiantiems saitams („kūriniai suvokiami kaip nehierarchiška, polilogiška elementų visuma, (...) dalyvių vieni-ja žaismė ir netikėtų situacijų, kuriozinių įvykių permąstymai“). Šie aspektai išties yra svarbūs ir pastebimi parodoje, kurios pradžią ir pabaigą labai sėkmingai apsupa du kū-

Ekspozicijos fragmentas

riniai: Vitalijaus Červiakovo „Zapieckanka“ ir Justės Venclovaitės „Kabutėse“. Pirmajame kūrinyje grafinio dizaino produktuose dekoratyviai naudojamos natos parodos metu yra sugrojamos fortepijonu (kaip galima tikėtis, melodijos yra atsitiktinės ir „beprasmiškos“). Antrajame kūrinyje – kambaryje ant sienos projektuojamos dvi pietos rankos, rodančios gestą, reiškiantį kabutes. Pasak menininkės, tai yra „gestas, galintis viską sunaikinti, arba atvirkščiai“. Pirmasis kūrinys labai aiškiai įveda principą, kuris kiek pakitęs kartojasi tolesniuose kūrinuose: tai yra tam tikrų reiškiųjų logikos apvertimas arba, kitaip tariant, jų paėmimas į kabutes. Paskutinis kūrinys nebe pritaiko, o tiesiog parodo patį principą: tarkim, muzika reklaminiuose vaizduose yra „muzika“, Algimanto Kunčiaus kūrinis gamyba Aurelijos Maknytės kūrinys yra „gamyba“, mutavusios karvės skulptūrėlė yra „karvės“ skulptūrėlė ir t.t., o Justės Venclovaitės kūrinio kabutėse nebėra nieko, telieka tik pačios kabutės. Tai kūrinys, kuriam, mano akimis, itin svarbus bendras parodos kontekstas. Nežinau, ar jis buvo kurtas specialiai šiai parodai, bet išliejo į ją tobulai.

Kodėl pradėjau nuo tokių paprastų, beveik kvailių kategorijų (gražios, atidumą skatinančios ir juokingos parodos) ir kodėl noriu šamojį pabrėžti labiau nei kuratorių minėtus „apvertimus“, „permąstymus“ ar kūrinis tarpusavio jungtis (verta prisiminti ir parodos pavadinimą „Mylios valanda“, kuris taip pat, kuratorių teigimu, kalba apversta logika)?

Šią žiemą Šiuolaikinio meno centre vyko taip pat humoro nevengiančio danų menininko Olofo Olssonso performansas, kurio pabaigoje jis sudainavo dainą apie tai, kaip nuliūsta gavęs naujienlaiškis apie šiuolaikinio meno renginius, kuriuose kartojasi tie patys raktiniai žodžiai (jo minėtų žodžių tiksliai neatsiminsiu, bet galiu paminėti kelis panašius pavyzdžius: „post-Fordist“, „re-thinking“, „intervention“ ir t.t.).

Skaitant parodą „Mylios valanda“ pristatantį tekstą, kuriame buvo pabrėžiamas nehierarchiškas, polilogiškas, permąstymas ir t.t., šiek tiek nuliūdau ir aš. Nenoriu pasakyti, kad būtent šie principai yra prasti ir jų neturėtų būti parodoje, anaipol, tačiau tai jau yra tarsi privalomi šiuolaikinio meno raktažodžiai ir principai, kurie gali veikti gerai, tačiau savaime nebivilioja – nes nėra netikėti ir nežinomi.

Parodoje patraukę aspektai buvo kiti, galbūt mažiau *so contemporary*, bet, kita vertus, retesni Vilniaus kontekste. Tai yra jau minėtas sąmojingumas ir žaismingumas, kuris, palyginti su anksčiau minėtomis Martos Vosyliūtės ir Gintaro Znamierovskio parodomis, yra daug švelnesnis ir subtilesnis, tačiau nepraradęs poveikimo. Kartu su jais atsirado ir tam tikro intymumo (Balčikonų šeimos kilimas, Mildos Laužikaitės atgaivinamas kažkieno namuose užsibuvęs nebenaudojamas pianinas, dviejų kompanijoje mėtomi spalvoti pieštukai, keraminių vazų rinkinys ir t.t.), kuris suteikė conceptualiems gestams artimumo kasdienio nepretenzingo gyvenimo tėkmei.

Su viena iš parodos kuratorių Danute Gambickaite teko pakalbėti apie Justės Venclovaitės kūrinį: man kilo klausimas, kodėl buvo pasirinkta būtent tokia, kuratorės žodžiais tariant, *trash* (šukšlių estetika) piešinio stilistika. Kaip jau minėjau, kūrinys tarp kabučių nieko nėra. Bet pačios pieštomis rankomis rodomas kabutės yra ne spausdinto teksto, t.y. – ne knygos ar straipsnio, o viską apimančio, kasdien prieš akis atsiveriančio internetinio vaizdų srauto kabutės. Ir tai yra dar viena itin stipri jungtis, sujungianti Justės Venclovaitės kūrinį su likusia parodos dalimi.

Paroda veikia iki spalio 19 d.
Galerija „Vartai“ (Vilniaus g. 39, Vilnius)
Dirba antradieniais–penktadieniais 12–18 val., sekmadieniais 12–16 val.

Gediminas Akstinas, kūrinio „Debesėlis“ fragmentas. 1987 m.

A. LEKYTĖS NUOTRAUKOS

Trumpas metras plečia kino ribas

Prasidėjo „Vilniaus kino šortai“

Spalio 10-ąją prasidėjo didžiausias Baltijos šalyse tarptautinis trumpo metražo filmų festivalis „Vilniaus kino šortai“. Jo konkursui buvo pateikta per 2000 filmų, bet konkursinės programos sudarytojai atrinko vidutiniškai tik po tris iš šimto. Aštuntą kartą vyksiančio festivalio konkursinėse programose bus parodyti 69 filmai iš 31 šalies ir 5 žemynų. Lyderiais galima vadinti prancūzus – bus parodyta net vienuolika filmų. „Kūrėjų aktyvumas pranoko mūsų lūkesčius – gavome rekordinį darbų skaičių. Atrinkome tik pačius geriausius, kurie privers šypnotis, iškels klausimų diskusijoms ar sužadins įvairias emocijas. Programos sudarytojai ilgai ginčijosi, diskutavo, bet nesileido į kompromisus, neapsiribojo geografija ar žanrais. Atrinkome tik tuos filmus, kurie leis plėsti kino suvokimą, jo galimybių ribas ir pažinti naujų šalių kiną“, – sako Rimantė Daugėlaitė, „Vilniaus kino šortų“ direktorė.

Festivalio programoje rodomi žinomų – Vokietijos, Italijos, Lenkijos – ir tik atrandamų kino teritorijų – Kolumbijos, Juodkalnijos, Kipro filmai. Bus pristatytas ir vienas lietuviškas filmas. Konkursinę programą sudarė režisierius Andrius Blaževičius, kino kritikas Gediminas Kukta, prodiuserė ir fotografė Liuda Drižytė. Geriausių filmų rinks tarptautinis žiuri.

„Kanų, Berlyno, Klermono-Ferano, Venecijos, Oberhauzeno, Tampe-

„Mylėkitės“

rės festivaliai – tai tik keli prestižiniai renginiai, kuriuose buvo rodomi mūsų konkursinės programos filmai. Džiaugiamės, kad intensyviai keliaudami po tarptautinius kino festivalius filmai užsuks ir pas mus“, – sako Marija Razgutė, festivalio projektų koordinatore.

„Vilniaus kino šortai“ pakvies ir į specialiąsias programas. Išsilgusiems subtilaus humoro liūdėti neleis penkių žavių prancūziškų komedijų programos filmai. Bus parodyta vieno didžiausių Europoje trumpametražių filmų festivalio „Brest European Short Film Festival“ septynių filmų programa, parengta specialiai „Vilniaus kino šortams“. Festivalis nudžiugins ir lietuviškos dokumentikos gerbėjus – pristatys režisierės Oksanos Burajos filmų retrospektyvą.

Pirmą kartą festivalyje rengiamas kino industrijai skirtas Balti-

jos šalių trumpametražių filmų projektų forumas „Baltic Pitching Forum 2013“. Kūrėjai iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos bus mokomi aiškiai ir įdomiai pristatyti naujo filmo idėją, sudominti potencialius platintojus ar investuotojus. Projektus vertins tarptautinė septynių narių komisija.

Trumpi filmai – ir kūrybos laisvė, ir malonumai mažomis dozėmis

Vienoje trumpametražio filmo minutėje gali tilpti visas pasaulis ir dar likti vietos žiūrovų nuostabai. Kuo trumpos kino formos vilioja režisierius? Kuo jos žavi kino mėgėjus? Mintimis apie tai dalijasi žinomi Lietuvos kino režisieriai ir reklamos specialistai.

Dokumentinio kino režisieriumi, Nacionalinės premijos laureatui Audriui Stoniui trumpametražis filmas pirmiausia asocijuojasi su kine-

matografinė laisvė – gali sau leisti žaisti, eksperimentuoti, daryti tai, ko galbūt nedrįstum kurdamas pilnametražį filmą. Pasak Stonio, prie trumpametražio kino vis dažniau grįžta ir didieji režisieriai: „Garsūs kino autoriai trumpąsias formas atranda iš naujo. Jiems tai laboratorija, kurioje netvyro įtampa. Bet ar kiekvienas gali kurti trumpą filmą? Nemanau. Čia tas pats, kaip pasakyti – viso Bacho koncerto nesugročiau, bet leiskite atlikti trumpą preludą.“

„Malonumai mažomis dozėmis“, – tokią asociaciją žodžiai „trumpametražis filmas“ sukelia Tomui Ramanauskui, reklamos agentūros „New!“ kūrybos vadovui, kuriam savo pirmąjį animacinį filmą „Po mirties, prieš pragarą“.

Trumpametražį filmą tarpine stotele laiko režisierius ir prodiuseris Donatas Ulvydas: „Trumpas filmas – galimybė kino kūrėjams parodyti savo stilių, išmonę ir meninius sprendimus prieš kuriant pilnametražį. Tai lyg kontrolinis darbas.“ Jo nuomone, trumpametražiai filmai šiandien puikiai pritaikyti festivaliams – tai geriausia vieta, kur kūrėjai gali būti pastebėti.

Speciali prancūziškų komedijų programa

„Komedijos tikslas – padaryti žmogų geresnį jį linksminant“, – prieš tris šimtus metų yra pasakęs legendinis prancūzų dramaturgas Molière'as. Prisiminę jo posakį, „Vil-

niaus kino šortai“ parodys specialią penkių prancūziškų komedijų programą. Ją sudarė Bresto kino festivalio programos direktorius Massimiliano Nardullis. Už geriausią trumpametražę juostą „Cezariui“ nominuota komedija „Galėjau būti keksė“ (rež. Baya Kasmi) – tai istorija apie pašėlusią panelę, perdėm normalų vyrą, seną muzikos mokytoją ir netikėtą šios trijulės sutikimą. „Penio kirtis“ (rež. Jean-Baptiste Saurel) pasakoja apie kuklaus vaikiną Franciso pastangas atskleisti jausmus bendradarbei, tačiau nepasitikėjimas savo „vyrisku pasididžiavimu“ trukdo tai padaryti. Tarptautinių festivalių favorito – animacinio filmo „Mažasis drakonas“ (rež. Bruno Collet) – herojus yra guminis žaisliukas, kuriame po mirties įsikūnijo paties Bruce'o Lee siela. „Mašinių tyloje“ (rež. Paul Calori, Kostja Testut) apatinio trikotažo gamyklos darbininkės sukyla į kovą, nes siuvimo mašinos pervežtos į kitą šalį, kur pigesnė darbo jėga. Ar nepatenkintų moterų veiksmai pasmerkti nesėkmei? O kaip pirmąją darbo dieną telefoninių apklaušimų seksis poetui Žiuljenui? Atsakymai – komedijoje „Žuvies kaukimas“ (rež. Sébastien Carfora).

Spalio 10–13 d. „Vilniaus kino šortų“ filmai bus rodomi Vilniuje. Spalio 15–20 d. festivalis keliaus po 6 Lietuvos miestus – Kauną, Klaipėdą, Šiaulius, Panevėžį, Nidą, Ukmergę.

PAGAL RENGĖJŲ INF.

Filmai iš Meksikos žada atradimų

Festivalio „In Latino“ kino programa

Spalio 17–24 d. vyksiantis Lotynų Amerikos kino festivalis „In Latino“ šiemet rengiamas „Kino pavasariui“ bendradarbiaujant su Meksikos ambasada Švedijoje. Tad visa festivalio programa bus skirta šios šalies kinui. Programą sudarys paskutiniiais metais sukurti filmai ir Luiso Buñuelio meksikietiškojo kūrybos laikotarpio retrospektyva, į kurią atrinkti trys filmai: „Laiptai į dangų“ („Subida al cielo“, 1952), „Iliuzija keliauja tramvajumi“ („La ilusión viaja en tranvía“, 1954), „Nazarinas“ („Nazarín“, 1959).

Kanų kino festivalio Specialiuoju žiuriu apdovanotas L. Buñuelio filmas „Iliuzija keliauja tramvajumi“ ir atidarys renginį. Istorija gana paprasta: mechanikas Chuanas ir vairuotojas Tarachas sužino, jog jų tramvajaus maršrutas naikinamas, tad prisigeria ir nusprendžia paskutinį kartą pasivažinėti senuku Meksiko gatvėmis. Tačiau nepaprasta kelionė įgyja simbolinę pasipriešinimo prasmę – tai kova su modernumu, tad vis nauji keičiviai leidžia tramvajaus duetui palaikyti mašinos gyvybę ir rezistencinę nuotaiką. Šis filmas – tai satyra, pajuo-

kianti buržuazines vertybes ir nusi- taikanti į du Buñuelio mėgstamiausius kritikos objektus: Bažnyčią bei valstybę.

Kitus du Buñuelio kūrinius taip pat galima priskirti kelio filmo žanrui. Filmo „Laiptai į dangų“ herojus autobusą keliauja į kitą miestą ieškoti teisininko, kad šis surašytų merdėjančios motinos testamentą. Kelyje pasitaikys visko: moters gundymo, mirštančių bei gimstančių vaikų, vestuvių, laidotuvių. Įdomu, kad filmo miesteliuose visiškai ne-

„Iliuzija keliauja tramvajumi“

egzistuoja bažnyčios. Čia žmonės tuokiami ir laidojami pagal senovinius papročius. O filmo „Nazarinas“ herojus – kunigas. Jis taip pat leidžiasi į kelionę, tik piligriminę. Nazariną vis apvagia ar išnaudoja, bet jis niekad nepyksta ir toliau bando padėti nuskriaustiesiems. Režisierius neneigia, kad dvasininkas yra tyras, bet kritiškai žvelgia į Nazarino pasyvumą. Anot Buñuelio, kunigo motyvai – jo tikėjimas, ideologija, o kas nutinka, kai ši ideologija nepasiteisina? Juk kur tik daly-

vauja Nazarinas, ten kyla konfliktų ir nelaimių. Būdamas ateistas, režisierius užduoda paprastą klausimą: ar moderniam pasaulyje liko vietos tyrai krikščionybei? Ir, rodos, pasaulis nepasiruošęs priimti Nazarino, kaip kad buvo nepasiruošęs priimti ir Jėzaus Kristaus.

Kiti keturi festivalio „In Latino“ filmai – pastarųjų kelerių metų gamybos. 2011 m. sukurtame filme „Lu svajonė“ („El sueño de Lú“, rež. Hari Sama) pasakojama apie sūnaus mirtį sunkiai išgyvenančią Lusiją. Nors filmas gana pesimistiškas, režisierius subtiliai išvengia perdėto dramatismo ir palaiipsniui žiūrovas atsitiesia kartu su Lusija, kuri ima suvokti, jog amžinybė glūdi kiekvienoje akimirkoje.

Režisierės Lauros Gárdos Velo drama „Po daugelio metų“ („Años después“, 2012) – istorija apie praradimus, nesusikalbėjimą ir nesusipratimus. Ramiai gyvenantis André ruošiasi vesti mylimą moterį. Tačiau jo gyvenimą aukštyn kojomis apverčia žinia, kad jis turi senelį Ispanijoje, nors iki šiol manė, jog motina – vienintelė artima giminaitė. Ją iš Ispanijos į Meksiką išgujo ge-

nerolo Franco diktatūra, o dėl tėvo simpatijų režimui jų santykiai visiškai nutrūko. Tad André leidžiasi į tolimą kelionę, norėdamas susipažinti su seneliu ir daugiau sužinoti apie savo šeimos praeitį.

Andrés Pardo dokumentinis filmas „Lariso beieškant“ („Buscando a Larisa“, 2011) sukurtas pagal vaizdo medžiagą, režisieriaus nuspirtą Meksiko blusų turguje. Pardo ir jo draugai fotografui įdomu, kodėl jiems nepažįstama šeima nusprendė atsikratyti filmuoto šeimos archyvo ir kaip jis atsidūrė turguje. Tad kūrėjai leidžiasi į kino juostoje užfiksuotos mergaitės (dabar jau suaugusios moters) paieškas.

Režisieriaus Bernardo Arellano filmas „Tarp nakties ir dienos“ („Entre la noche y el día“, 2011) apkelia ne vieną tarptautinį festivalį. Šis lėtas filmas labai paprastai pasakoja apie tragišką autisto Francisco gyvenimą. Jį engia artimiausi žmonės: brolis, sesuo, sūnėnas, sesers vaikas. Kai gyvenimas vyriškiui tampa nebepakeliamas, jis išsina į džiungles, kur pagaliau atranda harmoniją su gamta.

PARENGĖ SANTA LINGEVIČIŪTĖ

Dirbančios moterys

Krėslė prie televizoriaus

Sekmadienį per Seimo televiziją žiūrėdamas spalio 3-iosios posėdžio įrašą ir klausydamas naujai išrinktos Seimo pirmininkės prisistatymo kalbos svarsčiau, su kuo asocijuojasi tos kalbos leksika ir logika – su moteriškais meilės romanais, spalvotais žurnalais ar su kasdien minios žiūrimais serialais? O gal noras papasakoti apie tai, kas slypi viduje ir ko nebe pirmus metus negali pamatyti Seimo posėdžių salėje kasdien sutinkami kolegos, ir yra svarbiausia, ką galėjo pasakyti stauganti didžiulę galią įgijusi moteris? Gal ji norėjo pabrėžti, kad nežada atsisakyti savo moteriškos prigimties, tik nemokėjo to suformuluoti ir kalbėjo taip, tarsi būtų Lotynų Amerikos telenovelės ar naivaus Holivudo filmo herojė?

Vladimiras Leninas kadaise aiškino, kad bolševikai turi žiūrėti, kur čina minia, ir bėgti jos priekyje. Toks įspūdis, kad pas mus priešais minią bėga „žmonių“ žurnalai ir televizijos. Jie formuoja tai, kas vėliau skambiai pavadinama ideologija. Nors kaip tik ideologijos Lietuvoje ir ypač Seime nėra. Yra pasaulinio sąmokso, primityvus liberalizmo, juodašimtiško nacionalizmo ir dar dešimčių kitų „idėjų“ šalininkų grupės. Ko gero, jas suvienyti gali tik universali telenovelė ideologija.

Šią savaitę televizijos parodys ne vieną filmą, kurio herojės nori pareikšti pasauliui apie savo vidinį pasaulį. Florios Sigismondi filmas „*The Runaways*“ (BTV, šįvakar, 11 d. 20 val.) pasakoja apie pirmos merginų roko grupės, kurią 1975 m. Kalifornijoje įkūrė Sandy West (Dakota Fanning) ir Joan Jett (Kristen

Stewart) istoriją. Grupė gana greitai išpopuliarėjo, bet 1979 m. iširo. Juolab kad sėkmė atvėrė paauglėms ir tamsesnę šlovės pusę – alkoholį, narkotikus, prievartą, įtartinus ryšius. Tačiau režisierė norėjo parodyti ne tik 8-ojo dešimtmečio atmosferą, bet ir moterų diskriminaciją. Juk būtent „*The Runaways*“ metė iššūkį tiems, kurie tvirtino, kad rokas – tai vyrų pasaulis.

TVI šįvakar (11 d. 23.10) parodys Stephane'o Vuillet filmą „*Žiemos karštis*“ (2006). Jis perkels į Belgiją, žiemos pabalintą Briuselį. Čia savo mylimojo ieško nelegaliai Europoje atsідūrusi ukrainietė Sonia. Mylimasis ją, aišku, apgavo, bet pasaulyje dar yra gerų žmonių. Sonia sutinka Migelį, kurio motina kadaise Belgijoje taip pat buvo atvykėlė, jis padės, pamils ją ir t.t.

„Žiemos karštis“ – drungnas ir paviršutiniškas, bet politiškai korektiškas europietiškas filmas, nepasizymintis jokiais ypatingais snobškais privalumais, nebent tuo, kad Soniā suvaidino Ingeborga Dapkūnaitė. Rusijos žiniasklaida neseniai pranešė, kad aktorė kartu su kitomis kino žvaigždėmis neš olimpiūniū žaidynių Sočyje fakelą. Tos garbės nusipelnė tik patys garsiausi, tad galime didžiūotis savo tautiete.

Matyt, savimi gali didžiūotis ir „gamybinio“ Barry Levinsono 1994 m. trilerio „*Demaskavimas*“ (TVI, 12 d. 21 val.) herojė Meredith, kurią suvaidino Demi Moore. Meredith padarė karjerą ir gavo viceprezidentės postą šiuolaikinių technologijų korporacijoje. Į jos vietą pretendavo senas pažįstamas Tomas (Michael Douglas), dabar tapęs Meredith pavaldiniu.

Negana to pažeminimo, ji dar bando seksualiai išnaudoti Tomą, o kai nepasiseka, apkaltina jį priekabavimu. „Demaskavimas“ sukurtas prieš beveik dvidešimt metų. Per tą laiką daug kas pasikeitė net Lietuvoje, tad įdomiausia bus paanalizuoti, kaip filmas „įvardija“ tipiškas vyrų baimes. Pavyzdžiui, kad „pašalinė“ moteris staiga ims vadovauti doram vyrui „savo vietoje“.

Gamybiniai ir moraliniai konfliktai išskyla dviem vaikystės draugėms – garsaus lenkų aktoriaus Boguslawo Lindos filmo „*Šviesiai žydri langai*“ (LRT kultūra, 16 d. 21 val.) herojėms. Jos augo provincijoje, kur laikas teka lėčiau. Kai susitiko, Sigita buvo savimi pasitikinti vienturtė iš padorių namų, Beata – alkoholiško dukterė ir talentinga violončelininkė. Tačiau gyvenimas nenuspėjamas. Kai draugės susitinka po aštuonerių metų, Beata daro sėkmingą karjerą šou versle Varšuvoje, turi puikius namus. Sigita liko gimtajame miestelyje, ištekėjo už mylimojo, kuris tapo alkoholiku, ir dirba siuvėja. Kai Beata (Beata Kawka) atvyksta susitikti su Sigita (Joanna Brodzik), ji tikisi pasinerti į nostalgiskus prisiminimus, bet moterų laukia tikras išbandymas.

Esu didelis Lindos – aktoriaus, kuris 9-ajame dešimtmetyje vaidino geriausiuose Krzysztofo Kieślowskio ir Agnieszkos Holland filmuose ir netrukus, nusifilmavęs Władysława Pasikowskio „*Šunyse*“, tapo garsiausiu ir geidžiamiausiu naujosios kartos lenkų aktoriumi, – gerbėjas. Jo režisuoti filmai nesukelia tokio entuziazmo, nors „*Šviesiai žydri langai*“ įdomūs būtent provincijos, ku-

„The Runaways“

ri panaši ir į lietuviškąją, gyvenimo vaizdais.

Visai kitoks Woody Alleno pasakojimas apie dvi drauges „*Viki, Kristina, Barselona*“ (BTV, 14 d. 21.30), nors filmo herojės taip pat priešingybė: Viki (Rebecca Hall) yra senamadiška ir rimta, Kristina (Scarlett Johansson) – maištinga, laisva, seksuali. Barselonoje atostogaujant, abi merginos. Tačiau Antonijo žmona (Penelope Cruz) nesiruošia jo taip lengvai atiduoti.

Filmas nėra komedija, nors daug kas, ko gero, manys atvirksčiai. Bet Allenas visada duoda daugiau – tai, ką galima pavadinti gyvenimo pamokomis. Taip ir šiame filme rasime daug smagių situacijų, po kuriomis slepiasi liūdesys ir gyvenimo patirtis. Viena tokia pamokoma situacija yra Johansson ir Cruz bučiny. Vienas mano pažįstamas tvirtina, kad dėl šios scenos „Viki,

Kristina, Barselona“ galima pažūrėti ne vieną kartą.

Deja, su lietuviškomis realijomis labiau susijęs kitas filmas – Brado Andersono „*Pagalbos šauksmas*“ (LNK, šiandien, 11 d. 21 val.). Jo herojė Džordana (Halle Berry) dirba pagalbos centre. Kartą moteris padarė klaidą, kuri kainavo skambinusių merginai gyvybę. Psichologinę traumą išgyvenančią Džordaną perkelia į kitą skyrių – ji turi mokytis tarnybos naujokus. Kartą ji nori pademonstruoti sugebėjimus ir pakelia ragelį. Vėl skambina mergina, kuri atsidūrė maniako rankose...

Trečdali filmo teks praleisti automobilyje bagažinėje kartu su auka (Abigail Breslin), trečdali – Džordanos darbo vietoje, likusią dalį – su policininkais ir maniakais. Filmas realistiškas ir jo ištarmė aiški: kiekvienas technikos stebuklas priklausoma nuo „žmogiškojo faktoriaus“. Kuri dalis įtaigesnė, spręskite patys.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Premjeros

Jaunimo teatre „Trys mylimos“

Šiuo metu Valstybinio jaunimo teatro Didžiojoje scenoje skamba įvairių Lietuvos regionų dainos. Spalio 12, 13 d. 18 val. bus pristatytas režisieriaus Algirdo Latėno naujausias spektaklis pagal žymios lietuvių literatūros klasikinės Žemaitės komediją „Trys mylimos“. Tokiu būdu teatras prisideda prie Tarnių metų ir ragina panagrinti, kuriame lietuviškų žodžių sąskambyje galime ieškoti tautinės savasties ir minties autentiškumo. Spektaklio scenografė – Giedrė Brazytė, kostiumų dailininkė – Sandra Straukaitė.

Režisierius Algirdas Latėnas prisipažino seniai puoselėjęs mintį sukurti Jaunimo teatre spektaklį, kuriame skambėtų unikali įvairių Lietuvos kraštų šneka. Šiam tikslui jis pasirinko lietuvių literatūros klasikinės Julijos Beniuševičiūtės-Žymantienės, geriau žinomos Žemaitės slapyvardžiu, komediją. Spektaklyje kiekvienas herojus prabils vis kita tarne.

Iš Telšių kilusi aktorė Nijolė Narmontaitė ypač džiaugiasi būsima premjera. Jos kuriama Motina prabils žemaitiškai. „Manau, tokio

autentiškumo prieskonio Lietuvos scenai seniai reikėjo. Kalba yra žmogaus šaknys. Aš visada džiaugiuosi, jeigu galiu bendrauti žemaitiškai, o tai daryti scenoje – svajonės išsipildymas“, – sako Narmontaitė. Kiti aktoriai – Nerijus Gadliauskas, Neringa Varnelytė, Giedrė Giedraitytė, Jonė Dambrauskaitė ir Gediminas Storpirstis – taip pat kalbės jiems artimomis tarmėmis.

Žemaitės kūrinys „Trys mylimos“ iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti primityvus, o autorės požiūris į veikėjus – supaprastintas. Siužetas beveik klasikinis – gudrus kaimo bernas dėl pinigų tuo pačiu metu vilioja kelias moteris, šiuo atveju motiną ir dvi jos dukras. Tačiau, pasak režisieriaus, šioje pjesėje svarbi ne tiek meilės, kiek jos troškuliui pasiduodančių herojų linija. „Repetuojant pirmiausia stengiasi remtis pačios Žemaitės asmenybe, – sako A. Latėnas. – Žinant jos biografiją, išgyvenimus, pjesę darėsi vis įdomiau nagrinėti ir analizuoti. Vėliau atsirado daugybė paralelių ir kitoks supratimas, to, apie ką kalbėjo rašytoja, – stipri, aistringai gyvenimą mylinti moteris. Žvelgiant pro šią prizmę pjesė įgauna gilesnę, nei įprasta manyti, prasmę.“

Vienos žinomiausių Lietuvos rašytojų kūryboje, kuri labai paveikė

moters rašytojos įvaizdžio formavimąsi XX a. pr., atsispindi socialinio gyvenimo ir etinių žmonių santykių kritika. Kalbėdami apie Žemaitę amžininkai negailėdavo kritikos. Sakydavo, kad jos skaitytojai – plačioji kaimo masė, „nuskriausti vargdieniai“, todėl dažnai rašytoja likdavo už elitinės literatūros ribų. Šiaip ar taip, kaip tik Žemaitė puikiai perprato lietuvišką charakterį ir jo raiškos būdus kasdienybėje. Iš kaimo kilusi ir į inteligentų ratą patekusi Žemaitė pirmiausia kalbėjo apie lietuvių moterų pasaulį, jų likimus ir padėtį to meto patriarchalinėje visuomenėje.

JAUNIMO TEATRO INF.

Anonsai

Lietuvių dramaturgų ir scenaristų paieškos

„Tekstai muzikai, teatrui ir kinui. Kaip (ne)atsiranda dramaturgai, scenaristai ir libretų autoriai?“ – būtent šia tema Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (LMTA) diskusijų ciklas „Dialogų cechas“ pradės antrąjį savo gyvavimo pusmetį.

Nuo 2013-ųjų pradžios „Dialogų cechas“ pristatė šešias diskusijas. Antrajame etape LMTA Teatro ceche (Kosciuškos g. 12) susiburian-

tis diskusijų klubas pakvies į penkis naujus susitikimus, jie vyks trečiądieniais 19 val.

Spalio 16 d. diskusija imsis temos, vienodai skaudžios teatralams, kino kūrėjams ir šiuolaikinio muzikos teatro autoriams: kodėl Lietuvoje, kurioje yra tiek poetų, prozininkų, publicistų, niekaip neatsiranda daug išnuosekliai rašančių dramaturgų, profesionalių ir įvairaus braižo kino scenaristų ir libreto autorių? Kodėl itin dažnai teatras renkasi užsienio klasiką ir šiuolaikinę dramaturgiją, lietuvių autorių pastatymai būna tik reti ir proginiai, o ir sulaukia tokios kritikos lavinos, kad rašytojas prisiekia niekada nebesiimti pjesių ir grįžta prie saugių novelių? Kodėl kiekvienas naujas lietuvių filmas tampa pretekstu kalbėti apie tai, kad štai kamerų darbas – puikus, o kalba herojai taip, tarsi gyventų Marse...

Šios itin kompleksinės temos imsis diskusijos moderatorė, dramaturgė Gabrielė Labanauskaitė, šiemet kino dramaturgijos studijas LMTA baigusi rašytoja Teklė Kavtaradė ir jos kurso draugai, scenaristas, dėstytojas Raimondas Paškevičius ir kt.

Akademijos 80-mečiui sumanyto projekto tikslas – „nejubiline“ įvairių sričių meno atstovų minčių

sankryžos, galimybė susumuoti Akademijos praeitį, apčiuopti dabartį ir įžvelgti ateities perspektyvas. Pirmąjį „Dialogų cecho“ gyvavimo pusmetį kvietėme dialogui LMTA muzikus, teatralus ir šokėjus, menininkus ir vadybininkus, teoretikus ir praktikus.

Kamerinėje erdvėje prie „Dialogų cecho“ stalo diskutavo LMTA bendruomenės nariai ir su ja neįsivengiamai susiję kultūros atstovai – rektorius Zbignevas Ibelgauptas, prorektorės ir muzikologės Vida Umbrasienė ir Judita Žukauskienė, teatro kritikas Vaidas Jauniškis, režisierius Aidas Giniotis, kompozitorius Mindaugas Urbaitis, Teatro ir kino fakulteto dekanė ir teatrologė Elona Bajorinienė, operos solistas ir kompozitorius Jonas Sakalauskas, režisierė Dalia Ibelhauptaitė, Vilniaus mažojo teatro direktorė Greta Cholina, pianistas Daumantas Kirilauskas, teatrologė Viktorija Ivanova, kompozitorė Rita Mačiliūnaitė, kino ir TV režisierius Jonas Tertelis, choreografe Aira Naginevičiūtė, Lietuvos šokio informacijos centro ir Menų spaustuvės direktorius Audronis Imbrasas, režisierė Silva Krivickienė, įvairių specialybių Akademijos studentai.

LMTA INF.

Parodos

VILNIUS

Vilniaus paveikslų galerija

Didžioji g. 4

Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a.

Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai

Paroda „Antoine Watteau ir prancūzų graviūros menas“

Radvilų rūmai

Vilniaus g. 24

Reginos Matuzonytės-Ingelevičienės tapybos paroda „Spalva ir linija išreikšti pojūčiai“ Tarptautinė paroda „Sidabro amžius. Rusų dailė Baltijos šalių kolekcijose. 1890–1930“ Rytų Azijos, Naujosios Gvinėjos ir Australijos aborigenų menas

Taikomosios dailės muziejus

Arsenalo g. 3A

Silvestro Džiaukšto ir Galinos Petrovos paroda

Vytauto Kasiulio dailės muziejus

A. Goštauto g. 1

Vytauto Kasiulio kūrinių kolekcija Paroda „Šiuolaikiniai karališkieji rūmai“

Lietuvos nacionalinis muziejus
Naujasis arsenalas

Arsenalo g. 1

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Vaikystės metų kraštas“ Paroda „Žemaičių vyskupijos istorija“

Kazio Varnelio namai-muziejus

Didžioji g. 26

K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Paroda „Rūdavos kautynės“ *Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44*

Bažnytinio paveldo muziejus

Šv. Mykolo g. 9

Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija

Šiuolaikinio meno centras

Vokiečių g. 2

iki 16 d. – paroda „Iliuzionistai. Apie scenografiją ir šiuolaikinį meną“ Paroda „Vasaros skaitiniai“. Rinktiniai kūriniai iš Cesio meno festivalio parodos

Galerija „Kairė–dešinė“

Latako g. 3

iki 12 d. – aštuntoji tarptautinė mažosios grafikos trienalė „Vilnius 2013“

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJS

Parodų salės „Titanikas“

Maironio g. 3

Danijos šiuolaikinės dailės paroda „Interrelations / Sąryšiai“

Tarptautinė tekstilės paroda „Kaimynai“ (Veranika Bahachova, Milita Balčaitytė, Marijana Fediuk, Līva Kaprāle, Edita Karvelytė, Vilija Povilaitytė, Jurgita Tutlytė, Dace Puga, Maija Puncule, Galina Sviridova, Khristina Vysotskaya)

Tekstilės galerija „Artifex“

Gaono g. 1

iki 19 d. – Jelenos Škulienės paroda „Savas kraštas kaip išaustas raštas“

A. ir A. Tamošaičių galerija „Židiny“

Dominikonų g. 15

Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai

Telšių galerija

Kęstučio g. 3

iki 20 d. – JAV savanorių organizacijos „Lithuanian Mercy lift“ nuotraukų paroda „20 metų su Lietuva“

Galerija „Vartai“

Vilniaus g. 39

iki 19 d. – paroda „Mylios valanda“

Galerija „Aidas“

Trakų g. 13

Lenos Chvičijos tapybos paroda „Kelyje“

„Prospekto“ fotografijos galerija

Gedimino pr. 43

iki 19 d. – Romualdo Vaitkaus fotografijos

Pamėnkalnio galerija

Pamėnkalnio g. 1/13

Arvydo Žalpio paroda „Tyla“

Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus

Pilies g. 40

Paroda „Maištaujantis žmogus“

Meno ir edukacijos centras „Rupert“

Meškeriotųjų g. 33

Doros Garcios (Ispanija) paroda „Europos Jeruzalė“

Teatro, muzikos ir kino muziejus

Vilniaus g. 41

Paroda „Vieno teatro istorija…“

Paroda „Sergejus Paradžanovas. Nežabotos vaizduotės kino genijus“

Galerija „Arka“

Aušros Vartų g. 7

Tarptautinė rankų darbo popieriaus meno paroda „Popierius – tradicija ir eksperimentas“ Dovilės Tomkutės grafikos darbų paroda „Dienoraštis“

Galerija „Meno niša“

J. Basanavičiaus g. 1/13

Emalio meno bienalė „Vilnius 2013“

Lietuvos dailininkų sąjungos
parodų salė

Vokiečių g. 4 / 2

Paroda „Baltarusijos dailininkai Lietuvoje“

Galerija AV17

Aušros Vartų g. 17

Urmo-Otto (Estija) kūrybos paroda „Tyla tarp žmonijos nuopuolio ir pakilimo“

„Juškus gallery“

B. Radvilaitės g. 6B

Aloyzo Smilingio paroda „Aloyzas Smilingis: žemaitiškas ir gyvenimiškas vitališkumas“

Vilniaus rotušė

Didžioji g. 31

nuo 14 d. – Gintaro Gecevičiaus paroda

Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras

Naugarduko g. 10/2

Paroda „Parengti gyvenimui: ORT Lietuvoje“

Rašytojų klubas

K. Sirvydo g. 6

Algimanto Aleksandravičiaus paroda „Rašytojos Algimanto Aleksandravičiaus fotografijose“

Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija

Vilniaus g. 39/6

Paroda „Lituanika“, skirta Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 80-mečiui paminėti

Gintaro muziejus–galerija

Šv. Mykolo g. 8

nuo 11 d. – paroda „Gintarinis krantas“

KAUNAS

M. Žilinsko dailės galerija

Nepriklausomybės a. 12

Kauno bienalė „Unitekstas“:
Patricios Piccinini (Australija) paroda „Nematoma saulė su mumis“, Gao Yuan (Taivanas) paroda „Naujoji epocha“, Monikos Žaltauskaitės-Grašenės ir Bronės Neverdauskienės paroda „Absoliuti lygybė“

Modrio Tenisono (Latvija), Armando Strazdo (Latvija), Vytauto Tumėno interaktyvus projektas „Laimos tinklas“

Kauno paveikslų galerija

K. Donelaičio g. 16

Kauno bienalė „Unitekstas“:

Jaunųjų menininkų paroda
Linos Jonikės paroda „Reversinės trajektorijos“
Giedrės Kriaučionytės paroda „Suformatuota“
Severijos Inčirauskaitės-Kriaunevičienės paroda „Įsardymai“
Kęstučio Grigaliūno interaktyvus projektas „Marginimas“

Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus

V. Putvinskio g. 55

Paroda „Scenos egzotika“

Paroda „Tautų arenoje. Paryžius 1937“

A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus

V. Putvinskio g. 64

Kauno bienalė „Unitekstas“:

Felikso Jakubausko „Kalbėjimas – sidabras…“
Zinaidos Vogelienės „Sidabrinis šnabždesys“

Ryšių istorijos muziejus

Rotušės a. 19

Oksanos Leadbitter (D. Britanija) tapyba

Galerija „Meno parkas“

Rotušės a. 27

iki 15 d. – Kauno bienalė „Unitekstas“. „Tapiserijos Nova: Japonija – Lietuva“

„Fluxus ministerija“

Jonavos g. 3

Mildos Kiaušaitės paroda „Dreams“
iki 18 d. – Gintauto Velykio „Polifaksai – depersonalizacija“
Audriaus Naujokaičio fotoparoda „Orvidų sodyba“
iki 17 d. – Rūtos Taraškevičiūtės ir Mykolės Ganusauskaitės fotografijų paroda

Galerija „Kauno langas“

M. Valančiaus g. 5

Paroda „Abrozdeliai V“

Kauno fotografijos galerija

Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2

Vilmos Samulionytės fotografijos paroda

Galerija „Balta“

M. Valančiaus g. 21

Kauno bienalė „Unitekstas“:

Jolantos Šmidtienės „Ugnies šokis“ (bendra-darbiaujant su Kauno šokio teatru „Aura“)
Jūratės Petruškevičienės „Humana: laimingas pusvalandis“

Galerija „Aukso pjūvis“

K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53
Laimos Oržekauskienės ir Vlado Oržekausko kūrybos paroda iš ciklo „Duetai“

*Kauno kliniko*se – Gintauto Skuodo fotografijų paroda „Tapybinė vizija“
nuo 11 d. – Nijolės Skolastikos Liatukaitės ir Augustino Liatuko kūrybos paroda iš ciklo „Duetai“
iki 13 d. – Aušros Barzdukaitės-Vaitkūnienės tapybos paroda „Naktis ir diena“
iki 18 d. – Almyros Weigel (Vokietija) autoriinių papuošalų paroda „Krantas“

KLAIPĖDA

KKKC parodų rūmai

Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2

nuo 11 d. – parodos „What Is Missing?“ ir „Trip and Traveling. Introduction“

Baroti galerija

Aukštoji g. 3/3a

Lino Liandzbergio tapybos darbų paroda „Stickers“

„Herkaus galerija“

Herkaus Manto g. 22

Dalios Kirkutienės tapybos paroda „Kai diena ilgesnė už naktį…“

Galerija „si:said“

Galinio Pylimo g. 28

Agnės Jonkutės paroda „Akmuo į mano daržą“

„7md“ rekomenduoja

Dailė

Prie antrojo Valakampių pliažo, šalia buvusio troleibusų žiedo, atsidarė meno ir edukacijos centras „Rupert“ (Meškeriotųjų g. 33, Vilnius). Be rezidencijų ir kitokių šiuolaikinio meno praktikų, čia vyksta ir parodos. Nauja specialiai tam pastatyta moderni erdvė savo produkne veiklą pradėda išpanų menininkės Doros Garcios paroda-projektu „Europos Jeruzalė“. Paroda veikia iki gruodžio 13 d. darbo dienomis 10–18 val.

Teatras

Pavargusiems nuo kūrėjų, kurie vaikosi madų, siūlome apsilankyti Vilniaus teatre „Lėlė“, kur spalio 18, 19, 20 d. 18.30 bus rodoma Rolando Kazlo premjera „Ne pagal šio pasaulio madą“. Šis vienos dalies spektaklis suaugusiems – tai fantazija apie poetą Kristijoną Donelaitį, kurioje vaidina Rolandas Kazlas, Sigita Mikalauskaitė, Deivis Sarapinas.

Muzika

Spalio 18 d. Vilniuje prasidėsiančio tarptautinio aktualios muzikos festivalio „Gaida“ atidarymo koncerte Vilniaus kongresų rūmuose pasirodys viena perspektyviausių jaunosios kartos pasaulio perkusininkių Beibei Wang. Ji atliks tėvynainio kompozitoriaus Tan Duno, laimėjusio „Oskarą“ už filmo „Sėlinantis tigras, tūnantis drakonas“ garso takelį, Koncertą popieriui ir orkestrui („Paper Concerto“). Tą patį vakarą Vilniaus kongresų rūmuose skambės Mauricio Kagelio „Trečiasis etiudas“ dideliam orkestrui bei lietuvių autorių Tomo Kutavičiaus ir Žibuoklės Martinaitytės pasaulinės premjeros. Lietuvos valstybiniam simfoniniam orkestrui diriguos latvių batutos meistras Martinas Ozolinis, fortepijonu skambins šiuolaikinės muzikos atlikėjas Daumantas Kirilauskas.

Kinas

Puiki galimybė išvysti šių metų Kanų kino festivalio nugalėtoją – „Auksine palmės šakelė“ apdovanotą Abdellatifo Kechiche’o filmą „Adelės gyvenimas“ šiandien, spalio 11 d. 19 val. „Multikino“, 12 d. 17.30 „Pasakoje“.

ŠIAULIAI

„Laiptų galerija“

Žemaitės g. 83

Šarūno Saukos tapybos paroda „Pragaras“

Spektakliai

VILNIUS

Nacionalinis operos ir baleto teatras

12 d. 18.30 – P. Čaikovskio „GULBIŲ EŽERAS“. Dir. – R. Šervenikas
13 d. 12 val. – J. Tamulionio „BRUKNELĖ“. Dir. – A. Šulčys
15 d. 18.30 – G. Bizet „KARMEN“. Dir. – R. Šervenikas
18 d. 18.30 – L.A. Minkaus „BAJADERĖ“. Dir. – M. Staškus

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė

12 d. 18.30 – Euripido „BAKCHANTĖS“. Rež. – G. Varnas
17 d. 18.30 – PREMJERA! T. Slobodzianeko „MŪSŲ KLASĖ“. Rež. – Y. Ross
18 d. 18.30 – A. Čechovo „DĖDĖ VANIA“. Rež. – E. Lacascade’as (Prancūzija)

Mažoji salė

12, 13 d. 16 val. – PREMJERA! S. Pálssono „NUOŠALY“. Rež. – G. Padegimas
15 d. 16 val. – M. Mayenburgo „AKMUO“. Rež. – A. Jankevičius
16 d. 16 val. – „LAIŠKAI Į NIEKUR“ (R.M. Rilke’s, M. Cvetajevos ir B. Pasternako laiškų motyvais). Rež. – B. Mar
18 d. 19 val. – E. Palmetshoferio „HAMLETAS MIRĖ. GRAVITACIJOS NĖRA“. Rež. – P. Ignatavičius

Studija

17 d. 19 val. – „LIŪDNOS DAINOS IŠ EUROPOS ŠIRDIES“ (pagal F. Dostojevskio romaną „Nusikaltimas ir baismė“). Rež. – K. Smedsas (Suomija)

Vilniaus mažasis teatras

12 d. 18.30 – A. Čechovo „TRYS SESERYS“. Rež. – R. Tuminas
13 d. 12, 14 val. – „DOSTOJEVSKIS VAIKAMS“ (F. Dostojevskio romanų bei dienoraščio motyvais). Rež. – P. Ignatavičius
15 d. 18.30 – „J. ERICKAS VĖL MAŽAJAME TEATRE“ (paramos fondo „Rūta“ renginys)
16 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus

„MISTRAS“. Rež. – R. Tuminas
17 d. 18.30 – PREMJERA! „MANO TĖVAS – AGAMEMNONAS“ (scenos iš Euripido pjesių). Rež. – K. Bogomolovas (Rusija)
18 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus „MADAGASKARAS“. Rež. statytojas – R. Tuminas, rež. – A. Dapšys

OKT/Vilniaus miesto teatras

16, 17 d. 19 val. *OKT studijoje* – S. Mrožeko „EMIGRANTAI“. Rež. – I. Reklaitis

Valstybinis jaunimo teatras

12 d. 12 val. – J. Kelero, A. Jalianiausko „PAIKA PELYTĖ“. Rež. – A. Jalianiauskas (Salė 99)
12, 13 d. 18 val. – PREMJERA! Žemaitės „TRYS MYLIMOS“. Rež. – A. Latėnas
15 d. 18 val. – „MŪSŲ BRANGIOJI PAMELA“. Rež. – A. Latėnas (Kauno dramos teatras)
16 d. 18 val. – O. Bogajevo „SLAPTOJI DVIRATININKŲ DRAUGIJA“. Rež. – A. Latėnas
17 d. 18 val. – A. Juozaičio „ŠIRDIS VILNIUJE“. Režisieriai – J. Vaitkus, A. Vidžionas
18 d. 18 val. – M. Frayn „TRIUKŠMAS UŽ KULIŠŲ“. Rež. – P.E. Landi

Rusų dramos teatras

15 d. 18.30 – R. Cooney „NR.13“. Rež. – E. Murašovas
16 d. 18.30 – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis
17 d. 18.30 – PREMJERA! L. Agulianskio „ŽVIRBLIO LIZDAS“. Rež. – V. Serovas
18, 19 d. 18.30 – „KAPITONO DUKTĖ“ (Maskvos muzikinis teatras „Na Basmannoj“)

Teatras „Lėlė“

Didžioji salė

12, 13 d. 12 val. – E.T.A. Hoffmano „SPRAGTUKAS“. Rež. ir dail. – V. Mazūras
13 d. 18 val. – D. Čepauskaitės ir V. Mazūro „JŪRATĖ IR KASTAUTAS“. Rež. – V. Mazūras
18–20 d. 18 val. – PREMJERA! „NE PAGAL ŠIO PASAULIO MADĄ“ (fantazija apie poetą K. Donelaitį). Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas, dail. – N. Keršulytė. Vaidina R. Kazlas, S. Mikalauskaitė, D. Sarapinas

Mažoji salė

11 d. 18 val. – „PASVYDO“ (pagal A. Strazdo eilėraščius). Rež. ir dail. – A. Bagočiūnaitė-Paukštienė
12 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“ (pagal brolių Grimmų pasaką). Rež. – N. Indriūnaitė

12 d. 18 val. — V.V. Landsbergio „VILIS“. Rež. — V.V. Landsbergis
13 d. 14 val. — „KIŠKIŲ SUKILIMAS“ (pagal K. Binkio poemą). Scenarijaus aut., rež. ir dail. — R. Driežis

Menų spaustuvė

11, 12 d. 10 val. ***Juodojoje salėje*** — Baltijos šalių trumpametražių filmų projektų forumas „Baltic Pitching forum 2013“
13 d. 12 val. ***Juodojoje salėje*** — „MOZAIKA“. Choreogr. — B. Banevičiūtė (šokio teatras „Dansema“)
13 d. 12 val. ***Kišeninėje salėje*** — PREMIJERA! „TARMIŲ STALAS“. Rež. — S. Degutytė („Stalo teatras“)
15, 16 d. 19 val. ***Juodojoje salėje*** — PREMIJERA! A. Melkūnaitės „PROGRAMA. APIE PRABANGĄ IR BEJĘGIŠKUMĄ“ (G. Ivanausko teatras)
16 d. 19 val. ***Kišeninėje salėje*** — C. Grauzinio „VISKAS ARBA NIEKO“. Rež. — C. Grauzinis (teatras „cezario grupė“)
17 d. 19 val. ***Juodojoje salėje*** — C. Grauzinio „DRAŠI ŠALIS“ (LIETUVOS DIENA). Rež. — C. Grauzinis (teatras „cezario grupė“)

KAUNAS

Kauno dramos teatras

11 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“. Rež. — J. Jurašas
J. Miltinio dramos teatro spektakliai
12 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — J.-B. Mo-lière'o „TARTUFAS“. Rež. — D. Kazlauskas (J. Miltinio dramos teatras)
13 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — L. Gersche’s „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. — D. Kazlauskas
12, 13 d. 19 val. ***Mažojoje scenoje*** — PREMIJERA! A. Melkūnaitės „PROGRAMA. APIE PRABANGĄ IR BEJĘGIŠKUMĄ“ (G. Ivanausko teatras)
15 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — I. Menchellio „KAPINIŲ KLUBAS“. Rež. — A. Latėnas (Valstybinis jaunimo teatras)
16 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — „MODERATORIAI“. Rež. — A. Kurienius
17 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — I. Turge-nevo „MĒNUO KAIME“. Rež. — V. Tertelis
17 d. 19 val. ***Mažoje scenoje*** — M. von Mayen-burgo „BJAURUSIS. SKALPELIO PJŪVIS“. Rež. — V. Malinauskas
18 d. 18 val. ***Didžiojoje scenoje*** — J. Patricko „MŪŠY BRANGIOJI PAMELA“. Rež. — A. Latėnas
16 d. 19 val. ***Mažojoje scenoje*** — J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS“. Rež. — T. Erbrėderis

Kauno muzikinis teatras

11 d. 18 val. — G. Donizetti „LIUČIJA DI LA-MERMUR“. Muzikos vad. ir dir. — J. Geniušas
12 d. 18 val. — J. Strausso „ŠIKŠNOSPARNIS“. Dir. — J. Geniušas
13 d. 12 val. — W.A. Mozarto „MAŽOJI BURTŲ FLEITA“. Dir. — V. Visockis
13 d. 18 val. — C. Porterio „BUČIUOK MANE, KEIT“. Dir. — J. Geniušas
16 d. 18 val. — „ZYGFRYDO VERNERIO KABARETAS“. Dir. — J. Janulevičius
17 d. 18 val. — J. Strausso „NAKTIS VENECIJOJE“. Dir. — J. Geniušas
18 d. 18 val. — F. Flotowo „MARTA“. Dir. — J. Geniušas

Kauno kamerinis teatras

11 d. 18 val. — E. Radzinskio „KOBĄ“. Rež. — S. Rubinovas
17 d. 18 val. — D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“. Rež. — S. Rubinovas
18 d. 18 val. — E. Ionesco „PLIKAGALVĖ DAINININKĖ“. Rež. — S. Rubinovas

Kauno lėlių teatras

12 d. 12 val. — PREMIJERA! ČIROPOLINO NUOTYKIAI“ (pagal G. Rodari). Rež. — K. Jakštas, dail. — G. Brazytė, komp. — M. Bialobžeskis
13 d. 12 val. — „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“ (pagal brolių Grimų pasaką). Aut. ir rež. — O. Žiugžda

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis dramos teatras

11, 13 d. 18.30 ***Žvejų rūmuose*** — PREMIJERA! M. Gavrano „POROS“. Rež. — R. Kudzmanaitė
16 d. 18 val. ***Varėnos kultūros centre***, 17 d. 18 val. ***Birštono kultūros centre*** — P. Markso, W. Markso „VISKUO KALTAS TEATRAS“. Rež. — P. Gaidys

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

11 d. 18.30 ***Teatro kolonų salėje*** — koncertas „Muziklų MIXtūra“
12 d., 18.30 — J. Strausso „ŠIKŠNOSPARNIS“ *Baltarusijos valstybinio akademinio muzikinio teatro spektakliai*
13 d. 11 val. — V. Ulanovskio „AUKSINIS VIŠČIUKAS“
13 d. 17 val. — „TIKRA PORUČIKO RŽEVSKIO ISTORIJA“
18, 19 d. 18.30 — V. Ganelino, S. Gedos „VELNIU NUOTAKA“

Klaipėdos lėlių teatras

12, 20 d. 12 val. — „RAUDONKEPURAITĖ“. Rež. — G. Radvilavičiūtė
13 d. 12 val. — „VIŠTYTĖ IR GAIDELIS“. Rež. — G. Radvilavičiūtė

ŠIAULIAI

Šiaulių dramos teatras

11 d. 18 val. — Y. Reza „SKERDYNIŲ DIEVAS“. Rež. — A. Lebeliūnas
12 d. 18 val. — J. Švarco „ŠEŠĖLIS“. Rež. — N. Ogaj-Ramer
13 d. 12 val. — V. Ludwigo „BELA, BOSAS IR BULIS“. Rež. — A. Gluskinas
13 d. 18 val. — K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Rež. — A. Pociūnas
16 d. 16 val. — PREMIJERA! V. Veršulio „UŽ DURŲ“. Rež. — I. Jarkova
17 d. 18 val. — PREMIJERA! „ATOMINIAI BIČAI“ (Vilniaus aktorių teatras)
18 d. 18 val. — A. Rappo „INERTIŠKOS DUJOS“. Rež. — T. Jašinskas

PANEVĖŽYS

Juozo Miltinio dramos teatras
12, 13 d. 17 val. — A. Čechovo „VYŠNIŲ SODAS“. Rež. — A. Areima (Nacionalinis Kauno dramos teatras)

15 d. 18 val. — I. Narkutės koncertas
16 d. 18 val. — L. Gersche’s „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. — D. Kazlauskas
18 d. 18 val. — R. Cooney, J. Chapmeno „MISIS MARKHEM MIEGAMASIS“. Rež. — V. Kupšys

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija
13 d. 12 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje***, — koncertas visai šeimai „Mėgstamų filmų pasaulyje“. Lietuvos valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras „Trimitas“. Dir. — U. Vaiginis.
Programoje filmų fragmentai, palydimi L. Bernsteino, D. Elfmano ir kt. kūriniai
16 d. 19 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje***, — Filharmonijos vargonų 50-mečiui. S.-V. Cauchefer-Choplin (vargonai). Programoje J.S. Bacho, C. Francko, A. Renaud, Ch.-M. Widoro ir kt. kūriniai
19 d. 19 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje***, — Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas D. Šapovalovas (violončelė). Programoje P. Čaikovskio, W.A. Mozarto, J. Haydno kūriniai
20 d. 12 val. ***Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje***, — teatralizuotas koncertas visai šeimai „Pasimatymas su Mere Popins“. Čiurlionio kvartetas. Solistė A. Sabulytė (sopranas), aktorius V. Rašimas, režisierė N. Jačėnienė. Dailininkė S. Šimkūnaitė
20 d. 16 val. ***Taikomosios dailės muziejuje*** — Sugrįžtanti išeivių muzika. A. Vasiliauskas (fortepijonas). Programoje V. Jakubėno,

K.V. Banaičio, J. Gaidelio, J. Kačinsko kūriniai

Lietuvos kamerinės muzikos festivalis 2013

12 d. 17 val. ***Panevėžyje, Didžiojoje salėje***, 13 d 17 val. ***Kauno valstybinėje filharmonijoje***, 14 d. 19 val. ***Vilniuje, Šv. Kotrynos bažnyčioje***, — K. Manajevas (violončelė, Rusija, Vokietija), G. Pastrana (violončelė, Ispanija), V. Čepinskis (smuikas), Valdovų rūmų kamerinis orkestras

VILNIUS

Kongresų rūmai

11 d. 19 val. — G. Kremeris (smuikas), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. — G. Rinkevičius. Programoje J. Sibelijaus, A. Dvoržako kūriniai
18 d. 19 val. — festivalio „Gaida“ pradžios koncertas. B. Wang (mušamieji), D. Kirilauskas (fortepijonas), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. — M. Ozolinis. Programoje T. Kutavičiaus, M. Kagelio, Ž. Martinaitytės, T. Duno kūriniai

Muzikos ir teatro akademija

11 d. 18 val. ***Didžiojoje salėje*** — I. Sruogytė (altas) ir J. Sadaunykaitė (fortepijonas). Programoje W. Flacktono, F. Schuberto, S. Rachmaninovo, A. Pārto kūriniai

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

13 d. 14 val. ***Vilniaus arkikatedroje bazilikoje*** — sakralinės muzikos ir susikaupimo valanda, skiriama popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagės Lietuvoje 20-mečiui. J. Karaliūnaitė (sopranas) , G. Spaziani (vargonai, Italija). Programoje F. Schuberto, Ch. Gounod, G. Caecini, J. Fuxo, F. Poulenco ir kt. kūriniai
16 d. 18 val. ***S. Vainiūno namuose*** — Trečia-dienio vakaras-koncertas pianisto, kompozitoriaus S. Vainiūno atminimui. Dalyvauja S. Vainiūnaitė ir jos fortepijono klasės studentės A. Garsonaitė, D. Podriabinkina, fortepijoninis kvartetas „4.3.2.1.“: R. Mikučionytė, L. Petkutė, I.M. Ubaitė ir A. Vaitkutė. Programoje S. Vainiūno, F. Chopino, M. Ravelio ir J. Vitolio kūriniai

Šv. Kotrynos bažnyčia

11 d. 19 val. — Naujojo pasaulio metų laikai. Renginių ciklo „Amerikos kultūros ruduo“ atidarymo koncertas. Solistas R. McDuffie (smuikas, JAV). Vilniaus m. savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras (meno vad. ir dir. — D. Katkus). Programoje A. Vivaldi, Ph. Glasso kūriniai

Užutrakio dvaro sodyba

12 d. 17 val. — U. Petrauskaitė, A. Valušytė. Programoje R. Schumanno, G. Enescu ir kt. kūriniai

Vakarai

VILNIUS

Rašytojų klubas

15 d. 17.30 — poetės R. Brundzaitės pirmosios knygos „Drugų, mano drauge“ pristatymas. Kartu su knygos autore dalyvauja knygos redaktorius, poetas A. Marčėnas ir kt.
16 d. 13 val. ***Zarasų rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje***, 16 d. 16 val. ***Antazavės vaikų globos namuose*** — susitikimas su poetais B. Januševičiumi, L. Jakimavičiumi
17 d. 17.30 — poetės D. Pranckietytės eilėraščių knygos „Palaimink liūdinciojo langą“ pristatymas. Dalyvauja knygos autorė D. Pranckietytė, knygos leidėjas, literatūrologas V. Gužauskas, poetas, vertėjas G. Jefremovas, poetė, aktorė B. Mar, literatūrologas A. Kalėda

Šv. Kotrynos bažnyčia

15 d. 18 val. — vakaras — koncertas poetui M. Martinaičiui atminti. Dalyvauja D. Razuuskas, G. Storpištis, V.V. Landsbergis, M. Ancevičius, poetas R. Stankevičius ir kt. Koncertą veda T. Taškauskas

Bibliografinės žinios

MENAS

Modernizmas : įvadas : [ilustruotas gidas] / Chris Rodrigues ir Chris Garrat ; iš anglų kalbos vertė Marius Burokas. — Vilnius : Modernaus meno centras, 2013 (Vilnius : BALTO print). — 176 p. : iliustr. — Tiražas 1500 egz. — ISBN 978-609-95406-7-2 : [20 Lt]

Ten, kur viskas daug labiau : Lietuvos teatro dailės žodynas / sudarė Raimonda Bitinaitė-Širvinskienė. — Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras : Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, 2013 (Vilnius : Standartų sp.). — 355, [1] p. : iliustr., faks., portr. — Tiražas 1000 egz. — ISBN 978-5-420-01725-8 : [28 Lt]

Žaliosis sąsiuvinis = Green notebook / Algimantas Julijonas Stankevičius-Stankus ; [laprašą parėngė Daina Narbutienė ir Danguolė Butkienė ; vertėjas Darius Sužiedėlis]. — Vilnius : Modernaus meno centras, 2013 ([Vilnius] : BALTO print). — 207, [1] p., [49] faks. lap. : faks. — Nugar. antr.: Stankus. — Gretut. tekstas liet., angl. — Dvi knygos, sujungtos nugarėle. — Tiražas 800 egz. — ISBN 978-609-95406-8-9 : [50 Lt]

Teresė Žulkienė. A. Žulkus : [tautodailininkų audėjos ir medžio drožėjo darbų albumas / sudarytojas Linas Žulkus]. — [Klaipėda : S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2013] (Klaipėda : S. Jokužio l-kla-sp.). — 47, 59, [2] p. : iliustr. — Antr. iš virš. — Santr. angl. — Apverčiamasis leid. — Tiražas [1000] egz. — ISBN 978-9986-31-416-5

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Ažarėlių akys : dzūkų sakmės / Vytautas Mizeras ; [ležerų nuotraukos Leono Sivicko]. — Vilnius : Petro ofsetas, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). — 105, [3] p. : iliustr. — Tiražas [300] egz. — ISBN 978-609-420-304-6 (jr.)

Domertas : Lietuvos verslo legendos : [romanas] / Ignas Staškevičius ; [ilustracijos Milenos Ġrigaitienės]. — Vilnius : Sofoklis, 2013 (Vilnius : EuropaPrint). — 271, [1] p. : iliustr. — Virš. aut. nenurodytas. — Virš. antr.: Taip net įdomiau!. — Tiražas [1200] egz. — ISBN 978-609-444-111-0 (jr.)

Drugų, mano drauge : eilėraščiai / Ramunė Brundzaitė. — Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2013 (Vilnius : Standartų sp.). — 85, [2] p. — (Pirmoji knyga : PK). — Tiražas [500] egz. — ISBN 978-9986-39-762-5

Europos šlamštas : šešiolika būdų prisiminti tėtį : [romanas] / Ulf Peter Hallberg ; vertė Alma Braškytė. — Vilnius : Apostrofa, 2013 (Vilnius : Standartų sp.). — 339, [1] p. : iliustr. — Tiražas [800] egz. — ISBN 978-9955-605-78-2 : [23 Lt]

Kai mūsų knygnešių keliai… : eilėraščiai, proza : [antologija skirta 1863-1864 m. sukilimui ir knygnešių gadynei pažymėti] / Lietuvos kaimo rašytojų sąjunga ; [sudarytojas ir redaktorius Kostas Fedaravičius]. — Jonava : Dobilo leidykla, 2013 (Kaišiadorys : Printėja). — 157, [1] p. — Tiražas 135 egz. — ISBN 978-609-409-080-6

Kirpėjo Liucijaus egoizmas : novelė / Donatas Čepukas. — Vilnius : Petro ofsetas, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). — 126, [1] p. : iliustr. — Tiražas [200] egz. — ISBN 978-609-420-308-4 (jr.)

Kukulių giesmės : eilėraščių rinkinys / Vytautas Bajoras ; [ilustravo V. Bajoras]. — Vilnius [i.e. Jieznas (Prienų r.) : V. Bajoras], 2013. — 103, [2] p. : iliustr. — Tiražas [500] egz. — ISBN 978-609-408-391-4

Mažoji dieviškoji Co : poema / Gintaras Patackas ; [dailininkas Mikalojus Povilas Vilutis]. — Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). — 101, [1] p. : iliustr. — Tiražas [500] egz. — ISBN 978-9986-39-765-6 (jr.)

Nacis kirpėjas : romanas / Edgar Hilsenrath ; iš vokiečių kalbos vertė Teodoras Četrauskas. — Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2013 (Kaunas : Spindulio sp.). — 438, [1] p. — Tiražas 1500 egz. — ISBN 978-9986-39-763-2 (jr.)

Namas su paukščio ženkle : eilėraščiai / Dovilė Kuzminskaitė. — Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). — 79, [1] p. — (Pirmoji knyga : PK). — Tiražas [400] egz. — ISBN 978-9986-39-767-0

Paskui laiką : [apsakymai] / Antanas Žemgulis ; [piešiniai autoriaus]. — Klaipėda : S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2013 (Klaipėda : S. Jokužio l-kla-sp.). — 189, [2] p. : iliustr. — Tiražas 200 egz. — ISBN 978-9986-31-414-1

Rojus, iš kurio mūsų niekas neišvyt… : [prisiminimai / Augustė Fridrykė Augustienė]. — 2-asis patais. leid. — Klaipėda : S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2013 (Klaipėda : S. Jokužio l-kla-sp.). — 239, [1] p. : iliustr., faks. — (Skaitiniai apie Klaipėdos kraštą / sudarytoja Arūnė L. Arbušauskaitė, ISSN 1648-7397 ; kn. 1). — Antr. iš virš. — Aut. nurodyta virš. — Nugar. tik serijos antr. — Tiražas 1000 egz. — ISBN 978-9986-31-419-6

Spalio tylėjimas : [romanas] / Jens Christian Grøndahl ; iš danų kalbos vertė Zita Marienė. — Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : Spauda). — 238, [1] p. — Tiražas 1500 egz. — ISBN 978-609-01-1129-1 (jr.) : [23 Lt 31 ct]

Šedevras : [romanas] / Marina Achmedova ; iš rusų kalbos vertė Irena Ramoškaitė. — Vilnius : Sofoklis, 2013 (Vilnius : BALTO print). — 398, [1] p. — Tiražas [1200] egz. — ISBN 978-609-444-110-3 (jr.)

Šnipų romanas : [romanas] / Boris Akunin ; iš rusų kalbos vertė Sigitas Parulskis. — Vilnius : Sofoklis, 2013 (Vilnius : BALTO print). — 286, [2] p. — Tiražas [1200] egz. — ISBN 978-609-444-099-1 (jr.)

Šventoji mano dvynė : mažoji proza / Rimantas Povilas Vanagas ; anykštėnų dailininkų kūrinių reprodukcijos. — Vilnius : Petro ofsetas, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). — 100, [1] p. : iliustr. — Tiražas [1000] egz. — ISBN 978-609-420-297-1 (jr.)

Vardas tamsoje : romanas / Renata Šerelytė. — 2-asis leid. — Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2013 (Vilnius : Standartų sp.). — 204, [1] p. : portr. — Tiražas 1500 egz. — ISBN 978-9986-39-320-7 (jr.)

 PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽYVDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS

„Didis grožis“

Savaitės filmai

Didis grožis ***

Filmo herojus šešiasdešimtmetis Džepas Gambardela yra Romos garsenybė, moterų numylėtinis, žurnalistas, pasibodėjęs „žmogiška fauna“, kurią stebi gulėdamas hamake. Prieš daug metų jo romaną pagyrė net Alberto Moravia, bet dabar Džepas jau neprivalo įrodinėti savo talento. Užtenka, kad jis viešai sako tiesą į akis ir yra gyvas visuotinės degradacijos liudijimas. Jis ir mąsto tik apie savo ir epochos baigtį. Žiūrint Paolo Sorrentino filmą – Romos elito pramogas, orgijas, naktines maudymosi fontane scenas, – sunku nepaminti Federico Fellini ir jo groteskiškų apokaliptiškos vaizdų, sukurtų filmuose „Saldus gyvenimas“ ir „8 1/2“. Regis, Sorrentino nusprendė ne tik pasityti iš tuščios ir dekadentiškos „Italijos po Berlusconi“, bet ir gana ciniškai pasišaipyti iš Fellini. Pagrindinį vaidmenį filme sukūrė Toni Servillo (Italija, 2013). (Vilnius, Kaunas)

Don Žuanas ****

Josepho Gordon-Levito veidu ir kūnu apdovanotas Naujojo Džersio barmenas, draugų vaidinamas Don Žuanu, gali suvilioti kiekvieną merginą. Scarlett Johansson Barbara traukia vyrus lyg magnetas. Tokių dviejų personažų susitikimas tradicinėje romantinėje komedijoje baigtis nuobodžiomis vestuvėmis. Debiutiniame Gordono-Levito (jis ne tik aktorius, bet ir šio filmo scenaristas bei režisierius) filme šis susitikimas yra pretekstas parodyti, kaip pornografija ir Holivudo filmai iškreipia mūsų mąstymą apie erotika ir ryšius. Džonas neskiria masturbacijos priešais kompiuterį nuo sekso, Barbara – realaus pasaulio ir fikcijos. Sandanso kino festivalio žiūrovus sužavėjusioje antikomedijoje taip pat vaidina Julianne Moore (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Jobs ***

Steve'as Jobsas buvo ekscentrikas, maištininkas, kartais beprotis. Jis visada galvojo, kad žino geriau už kitus ir niekad neklysta. Iš pat pradžių Jobsas žinojo, ko siekia, ir sugebėjo už tai pakovoti. Jis buvo nelengvas verslo ir gyvenimo partneris. Įmonę Jobsas įkūrė garaže, bet po kelerių metų tapo milijonieriumi. Tačiau netrukus prarado „Apple“. Tik net ir situacijoje, kuri kitiems atrodė beviltiška, jis rado jėgų vėl pakilti ir paversti įmonę galingiausia pasaulyje imperija. Jobsui pavydėjo vyrai, jį mylėjo moterys. Jis buvo vizionierius. Joshua Michaelo Sterno pasakojime apie Jobsą, kuris vieniems pasirodys pernelyg paprastas, kitiems – tiesiog neteisingas, vaidina Ashtonas Kutcheris, Dermotas Mulroncy, Joshas Gadas, Lukas Haas, Matthew Modine'as, J.K. Simmonsas, Lesley Ann Warren, Ronas Eldardas (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas)

Laiko tiltas ***

Richardas Curtis parašė populiarių filmų „Ketverios vestuvės ir vienos laidotuvių“, „Noting Hila“ scenarijus ir nusprendė pats tapti režisieriumi. Bet pagal nuosavą scenarijų sukurtam naujam jo filmui akivaizdžiai pristigo tvirtos režisieriaus rankos. Nors filmo išeities taškas geras: 21-erių nedrąsus advokatas Timas (Domhnall Gleeson) sužino, kad gali keliauti laiku, yra jausmingas Timo ir žavios amerikietės Merės (Rachel McAdams) meilės istorija, sąmojingai ir šiltai rodomi Timo giminės ir pažįstami, filmas įkūnija atpažįstamus senosios keistosios Anglijos bruožus, bet jam stinga vientisumo, jis pernelyg išstętas. Vis dėlto žiūrėti „Laiko tiltą“ – malonu ir saugu, nes žavūs personažai tiksliai balansuoja tarp komedijos ir melodramos, humoro, ironijos ir žmogiškųjų silpnųjų. Gal kam nors jis ir pasirodys per saldus, bet pavargusiems nuo realybės antiutopijų žiūrovams kartais stinga optimistinių filmų apie meilę ir laiko tėkmę. Ir perspėjimo, kad reikia būti atsargiam: kiekvienas sugrįžimas į praeitį gali pakeisti ateitį. Taip pat vaidina Billas Nighty, Lydia Wilson, Lindsay Duncan, Richardas Cordery, Joshua McGuiras, Tomas Hollanderis (D. Britanija, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

11–15, 17 d. – Princesė Diana (D. Britanija) – 12, 15.15, 18.15, 21 val.; 16 d. – 12, 15.15, 18.15, 21, 23.30
 11–15, 17 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 11.30, 13.50, 16.10, 19, 21.30;
 16 d. – 11.30, 13.50, 16.10, 19, 21.30, 23.50
 11–15, 17 d. – Pabėgimo planas (JAV) – 12.15, 15.30, 19.15, 21.50; 16 d. – 12.15, 15.30, 19.15, 21.50, 23.40
 11–15, 17 d. – Išlikimo eksperimentas (JAV) – 14.15, 16.45, 19.15, 21.45; 16 d. – 14.15, 16.45, 19.15, 21.45, 23.20
 11–15 d. – Turbo (3D, JAV) – 16.30; 17 d. – 19 val. (lietuvių k.)
 11–15 d. – Turbo (JAV) – 11.45 (lietuvių k.)
 11–13 d. – 8-asis tarptautinis trumpų filmų festivalis „Vilniaus kino šortai 2013“
 17–24 d. – Lotynų Amerikos dienos „In Latino“
 11, 12 d. – Sparnai (3D, JAV) – 11, 14, 15.45; 13 d. – 14, 15.45; 14, 15 d. – 11, 14, 15.45, 18 val.; 16 d. – 11, 11.45, 14, 15.45, 16.30, 18 val.; 17 d. – 11, 11.45, 14, 15.45
 12, 13, 16 d. – Sparnai (JAV) – 12 val.
 11, 12, 14, 15, 17 d. – Gravitacija (3D, JAV, D. Britanija) – 13.45, 16, 18.45, 21.15; 13 d. – 21.15; 16 d. – 13.45, 16, 18.45, 21.15, 23.59
 11–17 d. – Didis grožis (Italija, Prancūzija) – 13, 18.30
 11–15, 17 d. – Viskas įskaičiuota. Naujųjų rusų nuotykių Turkijoje (Rusija) – 16, 21.30; 16 d. – 16, 21.30, 23.45
 11, 12, 15, 17 d. – Džesmina (JAV) – 13.15; 13, 14, 16 d. – 13.15, 18.45
 11–13 d. – Laiko tiltas (JAV) – 13.30, 18.45; 14–17 d. – 13.30, 18.30
 11 d. – Bėgančios kortos (JAV) – 21.55; 12 d. – 16.15; 13 d. – 21.15; 14–17 d. – 16.15, 21.15
 11–15, 17 d. – Don Žuanas (JAV) – 18.30, 20.45; 16 d. – 18.30, 20.45, 23 val.
 11–17 d. – Laiškai Sofijai (D. Britanija) – 11.15, 16.30
 11, 12, 14–17 d. – Ekskursantė (rež. A. Juzėnas) – 14, 18.15; 13 d. – 14, 18 val.
 11–17 d. – Monstrų universitetas (3D, JAV) – 13.15
 13–15 d. – Metallica Through the Never (3D, JAV) – 20.15; 16 d. – 20.15, 22.20
 12, 13, 16 d. – Bjaurusis as 2 (3D, JAV) – 11.30
 11–17 d. – Kaliniai (JAV) – 20.45
 12, 13, 16 d. – Smurfai 2 (3D, JAV) – 11.15
 11–17 d. – Šeima (JAV, Prancūzija) – 15.45
 11–14 d. – 21.15; 15 d. – Jobs (JAV) – 21.40; 16 d. – 23.55
 13 d. – Karališka drąsa (JAV) – 11 val.

Forum Cinemas Akropolis

11–15 d. – Princesė Diana (D. Britanija) – 11, 13.45, 18, 20.45; 16 d. – 10.30, 11, 13.45, 18, 20.45, 23.30; 17 d. – 10.30, 11, 13.45, 18, 20.45
 11–15, 17 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 14.45, 17.10, 19.30, 21.50; 16 d. – 14.45, 17.10, 19.30, 21.50, 23.15
 11–15, 17 d. – Pabėgimo planas (JAV) – 16.15, 19, 21.40; 16 d. – 16.15, 19, 21.40, 23.45
 11–15, 17 d. – Turbo (3D, JAV) – 12.45; 17 d. – 19 val.
 11–15 d. – Turbo (JAV) – 10.30
 11–17 d. – Sparnai (JAV) – 10.15, 12.30, 15.15; 11, 12, 14–17 d. – Sparnai (JAV) – 11.15, 13.30; 13 d. – 13.30
 11–17 d. – Monstrų universitetas (3D, JAV) – 10.45, 13.15
 11–15, 17 d. – Gravitacija (3D, JAV, D. Britanija) – 16, 18.15; 16 d. – 12.45, 16, 18.15, 23 val.
 11–17 d. – Viskas įskaičiuota. Naujųjų rusų nuotykių Turkijoje (Rusija) – 14, 20.30

11–16 d. – Laiko tiltas (JAV) – 15.45, 18.45; 17 d. – 18.45
 11–16 d. – Ekskursantė (rež. A. Juzėnas) – 11.30, 18.30; 17 d. – 11.30
 11–17 d. – Bėgančios kortos (JAV) – 16.30, 21 val.
 Don Žuanas (JAV) – 21.30
 13 d. – Ratai 2 (JAV) – 10.30

„Skalvijos“ kino centras

Tarptautinis Kauno kino festivalis
 11 d. – Plūduriuojantys dangoraižiai (Lenkija) – 19 val.
 12 d. – Mėnulio dviratininkas (Danija) – 17 val.
 12 d. – Keistas katinėlis (Vokietija) – 19 val.
 13 d. – Paskutinė daina prieš karą (dokumentika, Malis, JAV, Lietuva) – 21 val.
 „Vilniaus kino šortai 2013“
 11 d. – konkursinės programos – 17 val.; 12 d. – 15 val.; 13 d. – 16.30
 12 d. – prancūziškų komedijų vakaras – 20.45
 13 d. – programa „Bresto favoritai“ – 15 val.
 11 d. – O. Burajus filmų programa – 20.45
 12 d. – Lietuviška animacija vaikams: A. Skučas – 13 val.; 13 d. – 13.30
 12 d. – interaktyvios animacijos dirbtuvėlės su A. Skuču – 14 val.
 14 d. – *Scansai senjorams*. Raudona kaip dangus (Italija) – 15 val.
 14 d. – Amžinas sugrįžimas (Ukraina) – 17 val.; 16 d. – 18.40; 17 d. – 16.50
 14 d. – Streikas (rež. R. Zabarauskas) – 19.10; 16 d. – 17 val.; 17 d. – 21.40
 14 d. – Didis grožis (Italija, Prancūzija) – 20.45; 15 d. – 16.40; 16 d. – 20.50; 17 d. – 19 val.
 15 d. – Šventieji motorai (Prancūzija, Vokietija) – 19.20
 15 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 21.30

Pasaka

„Vilniaus kino šortai 2013“
 11 d. – konkursinė programa II – 18.45
 11 d. – „Bresto favoritai“ – 17 val.
 12 d. – konkursinė programa III – 15 val.
 12 d. – konkursinė programa V – 20.45
 13 d. – konkursinė programa VIII – 17 val.
 13 d. – O. Burajus filmų retrospektyva – 19 val.
Tarptautinis Kauno kino festivalis
 11 d. – Lorė – 19 val.
 11 d. – Naktis – 21.15
 12 d. – Adėlės gyvenimas. I ir II skyriai – 17.30
 12 d. – Piramidės vaiduoklis – 16 val.
 12 d. – Grupė pavadinimu „Mirtis“ – 20.30
 13 d. – Indijos daina – 15.30
 13 d. – Ilgalaikė meilė – 18 val.
 13 d. – Nebegirdžiu gitaros – 20 val.

11 d. – Princesė Diana (D. Britanija) – 16.30; 12 d. – 12.30; 13 d. – 12.45; 14 d. – 17 val.; 15 d. – 19.30; 16 d. – 22 val.; 17 d. – 20 val.
 11 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 21 val.; 13 d. – 15 val.; 14 d. – 19.15; 15 d. – 17.30; 16 d. – 16 val.; 17 d. – 18 val.
 11 d. – Streikas (rež. R. Zabarauskas) – 17.15; 12 d. – 18, 15.30; 13 d. – 13 val.; 14 d. – 18 val.; 15, 16 d. – 21.30; 17 d. – 17.45
 11 d. – Šeima (Prancūzija, JAV) – 21.30; 12 d. – 13 val.; 13 d. – 17.30; 14 d. – 22 val.; 15 d. – 17 val.; 16 d. – 19.30; 17 d. – 21.45
 12 d. – Labas, mes Mileriai (JAV) – 13.30; 13 d. – 13.15; 14 d. – 19.45; 15 d. – 19.15; 16 d. – 21.45; 17 d. – 19.30
 12 d. – Magiškas Paryžius 3 (Prancūzija) – 17.45; 14 d. – 20 val.; 17 d. – 16 val.
 12 d. – Amžinas sugrįžimas (Ukraina) – 20 val.; 13 d. – 15.15; 14 d. – 17.30; 15 d. – 18 val.; 16 d. – 17 val.; 17 d. – 15.30
 13 d. – Džesmina (JAV) – 21 val.; 15 d. – 21.45
 13 d. – Ranka rankon (Prancūzija) – 20.15

14 d. – Didis grožis (Italija, Prancūzija) – 21.15; 17 d. – 15 val.
 15, 17 d. – 7 dienos Havanoje (Prancūzija, Ispanija) – 20.30
 16 d. – Kino vakarai su Izolda – 19 val.
 17 d. – Optimistinė istorija (JAV) – 18.15

Ozo kino salė

11, 17 d. – Samsara (JAV) – 16 val.; 12 d. – 14 val.; 15 d. – 17.40
 11 d. – Anarchija Žirmūnuose (rež. S. Druga) – 18 val.
 15 d. – Tėve mūsų, kuris esi medyje (Australija, Vokietija, Italija) – 16 val.; 17 d. – 17.40
 16 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 17.40
 16 d. – Rikis (Prancūzija, Italija) – 16 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

11, 12, 16 d. – Princesė Diana (D. Britanija) – 10.45, 13.45, 18.30, 21.15, 23.50; 13–15, 17 d. – 10.45, 13.45, 18.30, 21.15
 11, 12, 16 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 13.30, 17, 19.30, 22, 23.45; 13–15, 17 d. – 13.30, 17, 19.30, 22 val.
 11, 12, 16 d. – Pabėgimo planas (JAV) – 16, 19, 21.30, 23.59; 13–15, 17 d. – 16, 19, 21.30
 11, 12, 16 d. – Išlikimo eksperimentas (JAV) – 22.30
 11–15, 17 d. – Turbo (3D, JAV) – 16.15; 17 d. – 19 val.; 11–15 d. – Turbo (JAV) – 11.15
 11–15, 17 d. – Sparnai (3D, JAV) – 11.30, 12.30, 14, 14.45; 16 d. – 11.30, 12.30, 14, 14.45, 16.15
 12, 13, 16 d. – Sparnai (JAV) – 10.30
 11–17 d. – Gravitacija (3D, JAV, D. Britanija) – 15.30, 18, 20.15
 11–16 d. – Ekskursantė (rež. A. Juzėnas) – 11, 16.30, 18.15; 17 d. – 11, 16.30
 11–17 d. – Don Žuanas (JAV) – 18.45, 21.45
 11–15 d. – Viskas įskaičiuota. Naujųjų rusų nuotykių Turkijoje (Rusija) – 11.15, 21 val.; 16, 17 d. – 21 val.
 11–17 d. – Bėgančios kortos (JAV) – 15.40, 19.15; Laiko tiltas (JAV) – 13.15, 20.45; Laiškai Sofijai (D. Britanija) – 13.25
 11, 12, 16 d. – Labas, mes Mileriai (JAV) – 23.15
 11, 12, 14–17 d. – Monstrų universitetas (JAV) – 10.45
 11–17 d. – Monstrų universitetas (3D, JAV) – 12.45; Smurfai 2 (3D, JAV) – 10.15
 11, 12, 16 d. – Jobs (JAV) – 23.30
 11–17 d. – Didis grožis (Italija, Prancūzija) – 15.50; 13 d. – Madagaskaras 3 (JAV) – 10.30

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

11–15 d. – Princesė Diana (D. Britanija) – 16.30, 18.45, 21.30, 23 val.; 16 d. – 10.45, 16.30, 18.45, 21.30, 23 val.; 17 d. – 10.45, 16.30, 18.45, 21.30
 11–15, 17 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 11.15, 16.15, 19.15; 16 d. – 11.15, 16.15, 19.15, 22.45
 11–15, 17 d. – Pabėgimo planas (JAV) – 13.45, 21.45; 16 d. – 13.45, 21.45, 23.15
 11–16 d. – Turbo (3D, JAV) – 10.45; 17 d. – 13.15, 19 val.; 11–15 d. – Turbo (JAV) – 10.45
 11–17 d. – Sparnai (3D, JAV) – 10.15, 12.30, 14.45, 17 val.; Sparnai (3D, JAV) – 11.30, 14, 15.30; Ekskursantė (rež. A. Juzėnas) – 11, 13.30, 18 val.; Gravitacija (3D, JAV, D. Britanija) – 18.15, 20.45; Bėgančios kortos (JAV) – 16, 21.15; 11–16 d. – Laiko tiltas (JAV) – 18.30; 12 d. – Monstrų universitetas (3D, JAV) – 10.30; 16 d. – 10.30, 13.15
 11–17 d. – Don Žuanas (JAV) – 15.45, 20.30
 Viskas įskaičiuota. Naujųjų rusų nuotykių Turkijoje (Rusija) – 13, 19.30, 21.50
 13 d. – Pabėgimas iš planetos Žemė (JAV) – 10.30

Redaktorė – Monika Krikštopaitė
 Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
 Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė
 Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė
 Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaitė

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais.
 Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“, Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel.: 2613039, 2611926.
 El. paštas 7md@takas.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 900 egz.
 Spausdino UAB „Ukmergės spaustuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė
 Remia LR Kultūros rėmimo fondas, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

